

ERDÉLYI

T. „Otthon” Irók és Hirlapírók köre
HUNGARIA, VII., Erzsébet körút 9—11
BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
IV. évfolyam, 116 (984) szám. * Kedd, 1935 június 4

Főmunkatárs:
dr Gyáriás Elemér

Népszavazás volt Svájcban az államszocializmus bevezetése felől

A nép többsége ellene szavazott. Tizennyolc szövetséges kanton közül csak négy volt hajlandó elfogadni az állami tervgazdaságot

A svájci szocialista szervezetek, továbbá a szabott fizetésből élők testületei kezdeményezéséből javaslat érkezett az államszövetség tanácsa elé, mely az egyes kantonok (államok) önkormányzati jogán túlterjedő hatáskört kívánt adni az egész államszövetségnek, hogy belenyúljon a gazdasági ügyek intézésébe. A javaslat azt a csábító címet viselte, hogy: „Küzdelen a gazdasági válság és következményei ellen.”

Teljes öntudatossággal a szocialista és kommunista körök indították utnak ezt a javaslatot, hogy általa az európai szabadság mintaállamát belevigyék a marxizmus eszméire szerinti szocializáló államrendszerbe. Öntudatlanul pedig a javaslat iránt azok éreztek rokonszenvet, akik a mai gazdasági válságban adósként, kistermelőkként, vagy szabott fizetésűekként Svájc drága pénze miatt mind anyagi nehézségekkel küzdenek. A javaslatra így 350 ezer aláírótt sikerült összeszerezni, ami óriási szám ahhoz képest, hogy az alkotmány szerint már ötvétezer számu aláírásra is el kell rendelni az általános népszavazást.

Ez már a harmadik kísérlet szocialista-kommunista oldalról arra, hogy Svájc gazdasági életét marxista parancsuralom alá helyezze. Az első a balsikerbe fulladt 1918. évi általános sztrájk volt, a második az 1922-ik évi szociáldemokrata népszavazási javaslat, mely a tökemegszüntető vagyonrendezést akarta adó-fizetési módként behozni.

A mostani javaslat igyekezett eltakarni a korábbi két esetben igen élesen kiütköző marxista előretörési szándékot. A nép gazdasági bajait felhasználó jelszavakat dobott ki, hogy az államnak közvetlenül kell belenyúlnia a gazdasági válságba. Demagógikus szónoklatokkal jártak körül, s olyan ígéretekkel csillogtattak meg a nép előtt, hogy a mezőgazdákat és iparosokat az állami tervgazdasággal megszabadítják adósságaiktól, s a kereskedelmet is a pénzérték aranyalapja megszüntetésével megkönnyítik. A kisemberek adósságainak az államkassza terhére való átvételét helyezték kilátásba.

Ilyen gazdaságjavító jelszavak feldobásával a népszavazási javaslat elindító számított arra, hogy javaslataik az egész polgári rétegben, s különösen a földműveseknél a bizonytalanság és zavar érzéseit keltik föl, aztán az elégedetlenségekkel telt szavazati szavakból az ő táboruk. Ez a jól kigondolt mozgalom veszedelmes próbára tette Svájc egész eddigi államrendszerét, s polgárainak a nyilt eszűségét, hogy vajjon a megcsillogtatott gazdasági előnyökért ne adják-e föl a kantonok önkormányzati szabadságát. A népszavazási javaslatok pártolói a „Munka arcvonalá” című szövetségbe tömörültek, s ennek a száma nőtt napról-napra. Emiatt már hetek óta hírek kezdtek terjedni arról, hogy Svájcban új gazdasági alapokra való helyezkedés következhetik, s a svájci frank eddigi mintaszerű biztonsága is meg fog szünni.

A veszedelmes népszavazási javaslattal szemben a svájci radikális demokrata párt és

alakított igen erős elhárító szervezetet, mely a nép felvilágosításával igyekezett az adósságmegszüntető javaslatok értékét leszállítani. Az elhárító szervezet kimutatta, hogy az államszövetség háztartási terheit egymilliárd svájci aranyfrankkal terhelné túl, ha a népbolondító jelszavakat megvalósítani kellene. Ez a túlterhelés végeredményben megint a népre hárulna vissza.

Az elhárító ellenpropaganda eredménnyel járt. A kezdetben tétovázó csoportok a mai államszövetségi és gazdasági rend védőjéhez csatlakoztak, s így a népszavazás most vasárnap a katolikus konzervatív párt fogott össze, s

nap ezeknek a győzelmével végződött. A népszabadság rendszere így egy okos és felvilágosított nép útján ismét kiállotta a teherpróbát, ami a mai világválságban igen példamutató erejű.

A népszavazás ügyéről a következő táviratokat kaptuk.

A svájci kormány pénzügyminisztere államválsántól tartott.

Bernből jelentik: Meyer államszövetségi pénzügyminiszter a népszavazás előtti napon nagy beszédet tartott, melyben fölhívta a népet, hogy a „Munka-arcvonal” indítványa ellen szavazzon. A miniszter elmondotta, hogy az általános gazdasági válság miatt Svájc kivétele kétötödére, behozatala a felére esett. A világválságot még nehezebbé tenné a svájci frank válsága. Az államszövetség, az egyes államok és községek a maguk hatáskörében számos intézkedést tettek, mellyel a válság helyi hatásait enyhítették. A népszavazás indítványozói ennél is többet kívánnak, s nem vetnek számot azzal, hogy erre nincsenek pénzügyi lehetőségek. Kezdeményezésük felbillenté az államháztartás egyensúlyát, s az államadósságokat úgy felszaporítaná, hogy a jövő nemzedékek egész sorára átvinné a mai terheket. A jövő jóléte érdekében a mai nemzedékek nem szabad ilyen kockázatba belemenni.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon.)

Károly király első látogatása Bessarábiában

A nép mindenütt diadalmenettel fogadja az uralkodót

Bucuresti. Saját tud. Károly király trónralépése után most teszi Bessarábiában első látogatását, amely a nép lelkes ünneplése között állandó diadalmenetben folyik. A látogatás első napján, szombaton reggel 9 órakor érkezett a királyi vonat Noua-sulita állomásra, ahonnan az uralkodó Mihály nagyvajdával és a kormány tagjaival együtt gépkocsikon Hotinba, az ország legészakibb határvároskája robbogott.

Diadalkapukkal ékesített falvakon át, fél 11 órakor érkezett meg a menet Hotinba, ahol a polgármester kenyeret és sőt kínált az uralkodónak, mialatt két leányka egy-egy csokor virágot nyújtott át a királynak és Mihály nagyvajdának. Az ünnepélyes fogadtatás után a király kíséretével együtt a székesegyházba ment, ahol a templom bejáratánál Visarion Puiu püspök fogadta az uralkodót, emelkedett hangon beszédben köszönve meg a leghatalmasabb látogatást. Istentisztelet után a vármegyei kórházhoz ment az uralkodó, amely az ő alapítása s ahol ez alkalommal ünnepélyes keretek között letették egy új pavillon alapkövét.

Csapatszemle után egy népművelődési ház alapkövének letétele következett, majd pedig a híres várat tekintette meg az uralkodó, amely Stefan Cel Mare idejében eredményesen védte Moldva határát a kozákok betörése ellen. Végül pedig a város főterén nagy ünnepélyességgel letette az új székesegyház alapkövét.

Ezután az uralkodó kíséretével együtt vizsautazott Noua-sulitába, ahol díszbezd volt a kormány tagjainak részvételével.

Noua-sulitából Baltiba utazott az uralkodó és kísérete. Utközben egyik-másik állomáson a lakosok szeretete oly tüntető lelkesedéssel nyi-

latkozott meg az uralkodó iránt, hogy a király hosszabb időre megállította a vonatot és kíséretével együtt elvegyült a nép között. Baltiban a külön miniszteri vonattal előre utazott miniszterek, a helyi hatóságok és Visarion püspök fogadták a királyt.

Itt a királyi látogatás második napján szintén az ünnepek szakadatlan láncolata következett. Az uralkodó első útja a székesegyházhoz vezetett, ahol ünnepélyes istentisztelet volt.

Mély hatást gyakorolt itt az uralkodóra egy 80 éves agg szerzetes, aki térdre borulva az uralkodó előtt, hálát adott az Istennek, hogy élete utolsó perceiben még megláthatta királyát.

Az istentisztelet után a király a székesegyház előtti emelvényen helyezkedett el és fogadta a csapatok elvonulását. Majd menet alakult, amely a királlyal és Mihály nagyvajdával az élén gyalog végighaladt a város néhány utcáján s elment ahhoz a helyhez, ahol ünnepélyes keretek között letették egy új leánylicium alapkövét.

Majd a püspöki palota felé vezető úton felállított hősök szobrának a leleplezése következett. Azután pedig nagy díszbezd volt a püspöki palotában, amelyen Visarion püspök, Maximos metropolita és Sava lublini lengyel püspök üdvözölték a királyt. Emelkedett szavakra a király válaszolt.

A lakoma után az uralkodó és kísérete felülvizsgálta a helység ezredlaktanyáit. Délután tea volt, amelyet a helyőrség rendezett. Majd újabb csapatszemlék után a király elutazott Baltiból Chisenev felé. Egész úton még az éjjeli órákban is minden állomáson nagy ovációkkal fogadta a nép a királyi vonatot.

Széplelkű öreg polgárnő csokra egy régi ház romjain

Linczezh János, Erdély fővárosa hőselkű főbírájának emléke
és a kis szent Teréz szobor

Cluj. Saját tud. A Regina Maria-utca 36. szám alatt már hetek óta bontanak egy ősrégi, ódon házat. Valamikor a messzeföldön híres „Keményseprő”-vendéglő volt benne, amely hosszú időközön át találkozóhelye volt a város előkelőségeinek és számottevő embereinek. A bontást végző munkások egy ragyogó reggelen arra lettek figyelmesek, hogy az egyik kőcsomón egy kis virágcsokor fekszik. Nem tulajdonítottak a dolognak nagyobb jelentőséget és csak akkor kezdtek vizsgálódni, mikor másnap reggel ugyanabban az időben és ugyanazon a helyen ismét megjelent a kis virágcsokor. A harmadik nap lesben álltak és meglepetve tapasztalták, hogy egy öreg anyóka tipeg az egyik téglarakáshoz és csendben áhítattal elhelyezi a virágot. Hamarosan közrefogták a megrémült nénikét, kérdezgetni kezdték, aki végül is teljesen felengedve bizalmatlanságából, leült egy gerendára és csendesen beszélni kezdett.

— Azt beszélnek nálunk az utcában, hogy valamikor régen, mikor 1600 körül a törökök a várost szorongatták, volt a városnak hőselkű híres főbírája, Linczezh János, aki mindenáron megakart szabadítani a veszedelemtől a várost és a benne levő megrémült lakosságot. Ugy tervezte, hogy kimegy követségbe és békés úton próbál meggyezni az ellenséggel. De alighogy kilépett a magyarutcai kapun, elfogták a várfal alatt leselkedő kutyafejűek és aztán társával együtt vasraverve, nyakán vaskarikával, a város bejárata elé hajtották, hogy a falakról mindenki jól láthassa és kijelentették, hogy abban az esetben, hogyha nem lesz az övék békés úton, harc nélkül a vár, megölik a polgármestert. Ugyanakkor kényszerítették, hogy szóljon fel a kapuőröknek, hogy nyissák ki a kapukat és hogy biztassa a lakosságot, hogy fogadják el az ajánlatot. A hőselkű férfi azonban négyezer is felkiáltott, hogy nem adják meg magukat, mert inkább meghal ő, mintsem lássa a lakosságot és a várat idegen kézre jutni. Háromszor vezették a hóhér elé s onnan a kapuhoz, de mindig azt kiáltotta: „Meg kell halnom, de meg ne adjátok magatokat!” A törökök ekkor borzasztóan megharagudtak, el-

cipelték a várfalak alól Linczezh Jánost, hogy lefejezzék. De ez a hőselkűség imponált Szejdi fővezérnek, aranyos kaftánt adott Linczezhnek és menedéklevelet, hogy bántatlanul térjen városába. Linczezh ezért hálából egy Szent Teréz-szobrot állított a város bejárata fölé és a szentnek a védelmébe ajánlotta a várost. Azóta sok idő telt el, de kegyeletképpen megmaradt az a szokás, hogy a szobrot azóta mindig egy olyan házban helyezik el, amelynek falai a régi vár köveiből vannak építve. A szobor legutolsó helye a Keményseprő-vendéglő első falában levő bemélyedés volt és ott is állt a szobor egészen addig, amíg a házat le nem bontották. A szobor hosszú idő óta imádkozó- és kegyelhetelye a környéknek, amelynek ájtatos lelkű lakosai naponta vitték friss virágot a mélyedésben szerényen meghúzódó Szent Teréznek.

Ennyit mondott az öreg néni, ennyit mesél a legenda. Ezzel szemben egészen más véleményen van a történelemtudomány.

Dr. Kelemen Lajos tanárt, az Erdélyiszertie ismert történelemtudóst keressük fel a kérdéssel kapcsolatban, aki a következőképpen nyilatkozik az érdekes ügyről:

Véleményem szerint a Szent Teréz-szobor legendájának igen kevés a történelmi valószínűsége. Linczezh polgármesterről a történelem is tudja, hogy ilyen veszedelmes kalandban volt része, de mivel unitárius vallású volt, kizárt dolognak tartom, hogy szobrot ő állított volna. Véleményem szerint a szobrot a nagy tűzvész alkalmával állították fel, amikor a városkakas a fél várost elpusztította. Ilyenkor az

Kühár Flóris:

**Baclangok, sicok,
kupolák** Ara 35 lei és portó.

Tanulmányok és utijegyzetek.

Kapható könyvosztályunkban.

A GÉP

Írta:
BENKE TIBOR

Apám nagyot szívott a kurta pipából és még egyszer végigjártatta szemét a furcsa gyülekezeten. Két ügyvéd ült a padon, meg a végrehajtó a segédjével és néhány bőrkabátos kuperforma ember. Volt köztük egy, aki bársony kalapjával, kunkorodó, vörös szakállal, sehogysem illet ide a szép, tiszta, fehérfalú présház mellé... és éppen ő vette meg a földet. Az árverésnek vége volt s készülhettünk, hogy megyünk haza. Mindenki hallgatott. A mi ügyvédünk lehajtott fejjel csavargatta a költőtolla kupakját.

Apámnak eszébe jutott valami. Megindult a présház felé. Nemsokára azzal a kis, faragósos, tizenötliteres hordóval jött vissza, amit aratóünnepélyen szoktak aszúval töltve behozni.

A bársonykalapos rögtön az ügyvédekhez fordult.

— Azt nem lehet elvinni. Benne van a leltárban.

Apám csendesen megkérdezte:

— Igaz ez, doktor úr?

Valami nehéz szomorúság volt a hangjában, ami mellbeütött engem. Mintha álomból ébredtem volna. Megvilágosodott előttem, hogy ez a hús kishold szőlő, meg a cseresznyefák, meg minden, ami itt van, másé lesz ezután. Nem lehet majd gazdás nézéssel vizsgálgatni a tőkéket nyár közepéjén és elheverni vásár-

nap délutánoként az öreg padon a vadrózsabokor mellett...

Apám kérdésére a mi ügyvédünk bólintott, a másik azonban fejcsóválva megszólalt.

— Olyan csekélység ez. Talán el lehetne intézni.

Apám közbekiáltott:

— Szót se erről, doktor úr!

Nem is tudom, hogy értünk be a faluba.

A hivatalos emberek meg a árverezők még az iharos sarkán elváltak tőlünk...

A kerítésnél apám visszamaradt egy pillanatra. Megkapaszkodott a faragott cölöpbbe, mint aki hosszú út fáradságát pihenteti, aztán benyomta a léckaput. Amint megálltunk a konyhaajtónál, éppen mondta a bátyám anyámnak odabent.

— Nem kell sirni, kedves. Apám meg Sanyi dolgoznak majd a földön. En elszegődöm a géppel...

Apám rekedten felcsattant:

— A géppel?! Azzal nem, fiam! Mert én azt most felgyujtom és a vasát meg fejszével verem széjjel.

Ekkor már a küszöbön állt és ahogy hadonászva betöltötte az ajtónyílást, láttam, hogy sohase rázta még ilyen erős indulat.

— Tudd meg, Balázs, — folytatta bátyámhoz, — hogy az a hús kishold még szépapámról maradt. Neki is ősi teleknek hagyta az apja. Soha egy ekenyem nem vett el belőle. Testvérek nem osztotok rajta. Mindig a legidősebb

volt szokásban, hogy azt a helyet, ameddig a tűz terjedt, egy kis szoborral jelölték meg, amely a legtöbb esetben a történelemben szereplő Szent Teréz-szobor volt. Ezt a feltevést megerősíti az a tény is, hogy a város több pontján állítottak fel abban az időben ilyen szobrot, amelyek minden esetben a tűz terjedésének a határát jelölték meg. (Egyébként is Linczezh naplója 1663—75-ig eredeti kéziratban fennmaradt Pákéy Lajos építész tulajdonában, aki a Magyar Akadémiai Értesítőben 1854-ben ismertette. Linczezh külföldön tanult szobor-mester volt. Szül. 1606 — megh. 1679-ben. De már 26 éves korában centumpater, majd főpolgár és 1663-tól főbíró, akit a város fejedelmekhez, a tatár khánhoz és a pasákhhoz küldött követségbe. A szerk.)

A történetről ennyit mond a történelem. Hogy aztán melyik feltevés igaz, azt nem lehet tudni. Tény az, hogy a Pata-utca és környékének lakói felváltva járogattak el a szoborhoz, imádkoztak és frissítették fel a virágokat. A szobornak ezenkívül csodatevő hatalmat is tulajdonítottak és többször látogatták meg súlyos betegek. Felajánlották a Vatikánnak is, de az elszállítás nehézségeibe ütközött. A ház régi tulajdonosa erősen ragaszkodott a szoborhoz és szerette volna magával vinni. A régi házhelyen építkező új tulajdonos, dr. Porotiu Petre egyetemi tanár azonban kijelentette, hogy a szobor a házhoz tartozik, ő azzal együtt vette meg és az az ő tulajdonát fogja képezni. Kijelentette ugyanakkor azt is, hogy szem előtt tartja a szobor tisztelőinek vallásosságát és nem fogja más helyre vitetni a szobrot, hanem az évszázados szokáshoz híven ő is beépíti a házba és hozzáférhetőnek teszi minden vallásos katolikus számára.

Igy tehát meglehetnek nyugodva Pata-utcában Szent Teréznek a tisztelői. Mint eddig, ezután is elvihetik és elhelyezhetik ájtatos szívvel minden reggel illatos virágcsokraikat a csendesen mosolygó Szent Teréz előtt.

Meglepo és ragyogóan szép az öreg polgárnő ragaszkodása, lelkében féltett kincsévé őrzött emléke az ősrégi város emlékeihez, romjaihoz. Kár, hogy a nevével nem kérdezték meg s nem örökítették meg, mert megérdemelte volna. Általában a történelmi város lakosságának mindig nagy érzeke volt a városa történelme s annak megbecsülése iránt. Nem egy régi családnál őrznek egy követ a város régi falából. Mások pedig a főtéri Szent Mihály-templom nagy kapujának (amely ma a Szent Péter-templom előtt áll) falából tettek el egy követ, amit kincsévé őriz a tradícióit féltve őrző utód is.

jussolta és a termékből adott a többinek. Már aki dolgozott... Mindenki tisztelte ezt az akaratot. Most meg kihullott az én kezemből... Elvitte a gép!

Csodálatos és megdöbbentő volt, ahogy apám beszélt. Egyszerű, kevésszavú parasztembernek tudta mindenki s ahogy most kipirult képpel, szétvetett lábbal elkialtotta ezt az elvesztett testamentumot, lélegzetszorogató rémület szállt mindnyájunkra. Anyám jajgatva borult a konyhaasztalra, én meg közelebb álltam, hogyha apámat szél ütné, elkapjam estében.

Most pedig felállt a bátyám és odalépett az apám elé. Arca színe nem változott és a szemé se rebbent.

— Nem a gép vitte el édesapám, hanem komisz népek mesterkedése.

Apám megfordult és a mozdulatával azt mondta, hogy nem törődik Balázs nézetével. A bátyám kiugrott és elébe állt a szín mellett. Az öreg felordított:

— Takarodj innen!

Balázs nyakán is megvastagodott az ér.

— Az én földem úszott el. Magad mondtad, hogy nálunk nincs osztály. Hát most a gép kell.

Apám úgy visszahőkölt, mintha homlokra csapták volna. Nem is felelt már...

Aztán teltek az órák. A bátyám valahol a faluban kószált egész nap. Alkonyattól anyám a konyha előtt üldögélt egy zsákon és kacsát

Az új francia kormányt minden oldalon bizalommal fogadják

Németország kifogásoló jegyzéket adott át az új kormánynak a francia—orosz katonai szerződés ellen

Párizsból jelentik: Az új Buissón-kormány már szombat óta hivatalban van, s a kormányválság ilyen gyors megoldása mindenütt jó hatást keltett. Különösen Amerikában értékelik sokra ezt a gyors megoldást.

Legutóbbi jelentésünk közölte a kormány névsorát. Ebben az a változás állott elő, hogy Caillaux nemcsak tárcanélküli miniszterként szerepel a kormányban, hanem vállalta a pénzügyminiszeri tárca vezetését is. Ez még jelentősebbé teszi Caillaux szereplését, amit már mult számunkban is kiemeltünk. Caillaux erős híve a frank értékállóságának.

Az új kormányt minden oldalról kedvezően fogadják a lapok, még a szélső jobboldali *Echo de Paris* is. Valamennyi párizsi lap kétségtelenné tartja, hogy a kormány kedden, mikor a parlamenti bemutatkozás lesz, megkapja a bizalmi szavazatot és a pénzügyi rendkívüli felhatalmazást. Az *Ordre* szerint egyetlen francia hazafi sem tagadhatja meg a támogatást Buissontól.

Az új kormány első külpolitikai esete.

Párizsból jelentik: Mingyárt az új kormány hivatalba lépése után Köster Roland párizsi német nagykövét megjelent a külügyminisztériumban, s átadta a német kormány jegyzékét, mely a legutóbb megkötött francia—orosz kölcsönös segélynyújtási egyezményre vonatkozik. A német jegyzék kifejti, hogy ez az egyezmény ellenkezik a Népszövetség alapszövevényével, továbbá a német—francia—belga—angol—olasz locarnói egyezményrel, mely a francia—német határkérdések békés elintézésének másik alapszövevénye. Emiatt a német kormány kifejti azt a véleményét, hogy ami megnemtámadási rendszert a Strézában fölajánlott, annak a keretében a legújabb orosz—francia szerződés bele nem illeszthető.

A német jegyzékre francia diplomáciai körökben már Hitler legutóbbi beszéde után számítottnak. A német jegyzék átadása után a külügyminisztériumhoz közelálló lapokban egyes közlemények jelentek meg, melyek azt fejtetik, hogy a francia—orosz szerződésnek semmi kihatása nincs a locarnói egyezményre. Egyben a külügyminisztérium köréből azt is megjegyzik, hogy a német jegyzék lényeges visszafeloldást jelent Németországnak ahhoz az álláspontjához képest, melyet a strézai értekezlettel közölt.

tömött a térdei alatt. Még mindig szipogott szegény.

Apám két karjára támasztott fejjel a semmibe bámult a kerti padon, én meg a malacok moslékját kevertem vízzel.

Balázs köszönés nélkül jött be a kapun. Először a szín felé nézett és felhajította a sátorponyvát a gép fényes, zöldhasú olajtartányáról. Aztán megállt az udvar közepén.

— Hallgassanak rám egy kicsit, — mondotta.

A nap vörössége már egyre széjjelebb folyt s ahogy a sugarak befestették a bátyám arcát, észrevettem, mennyire hasonlít apámhoz...

— Megköttem a szerződést, — folytatta Balázs. — Beülök részese a Kelemen gépészhez. Neki van engedélye... Én szerezem a munkát magamnak. Mindent magam csinállok. Egy tizedet adok az enyemből neki a jogért.

Apám felemelte a fejét, aztán lassan közelebb jött. Balázs pedig elmondta, hogy három-négy év alatt, sok munkával, meg egy kis szerencsével visszahozza a gép a húsz hold föld árát...

Akkor már közelebb mentem és együtt hallgattam apámmal. Anyókéim boldogan nézett minket és öntudatlanul ringatta a fejét. Nem is hallotta talán pontosan a beszédet, csak annak örült, hogy elmúlt a harag.

A kacsák meg elszabadult valahogy és nagyokat csavargatott a nyakán az ől küszöbe előtt, amelyen sehogysem tudott átkerülni földig érő bőgye miatt.

Az „Intransigeant” és a „Journal des Debats” arról írnak, hogy az angol alsóház külpolitikai vitája a strézai értekezleten létrejött angol—francia—olasz együttműködési irány ellenére alakul. Eppen emiatt ez együttműködés meglazulásától lehet tartani.

Csak október végéig kéri a rendkívüli felhatalmazást.

Párizsból jelentik: Buissónnak az új francia miniszterelnöknek az a szándéka, hogy ellentétben Flandin-nel, nem az év végéig, csak október 31-ig kéri a rendkívüli felhatalmazást. Addig a képviselőházat is elnapolják. A november elején összeülő képviselőházat azután kérni fogja, hogy hagyja jóvá a közben hozott intézkedéseket.

A *Petit Journal* szerint 15-én napolják el a parlamentet.

(Tudósításunk folytatása az első oldalról.)

Politikai szempontból — mondotta a miniszter, — a kezdeményezés a kantonok állami szuverenitását sértene. A hatóságok teljhatalmat kapnának, mely nekik lehetővé tenné, hogy önkényesen belenyuljanak a kereskede-

Hogyan folyt le a népszavazás?

Az eredménnyel megmentették a svájci arany pénzértékét

Bernből jelentik: Vasárnap az összes svájci kantonok népszavazással döntöttek a gazdasági válság leküzdésére a baloldal által előterjesztett javaslat felett. A szavazásban résztvevő a szavazásra jogosultak 84 százaléka. 566 ezer szavazat esett a javaslat ellen, 426 ezer mellette. A kantonok közül 14 elvetette, 4 elfogadta a javaslatot.

A baloldali javaslat elutasításával elesnek azok a kombinációk, amelyek a küli- és belföldön a valutakérdés elintézésével kapcsolatban támadtak.

Svájc népe a vasárnapi szavazáson afölött is döntött, hogy megmaradjon-e Svájc az aranyalapon. Minthogy a többség az aranyalap fenntartása mellett döntött, arra számítanak, hogy a döntés következtében összeomlik az aranyvaluta elleni világoffenzíva. Ugy véljük, hogy most már a francia kormányoknak könny-

nyebb lesz visszaverni a frank ellen indított támadást.

Minden arany Amerikába menekült.

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok aranykészlete ismét rekordmagasságot ért el. Május végén 8652 millió értékű arany volt az államkincstár birtokában. Az Egyesült Államok kincstárának eddig még sohase volt ilyen nagyarányú aranykészlete.

A magyar fővárosban kétszáz szavazóhelyen megkezdtek a közigazgatási választásokat

Budapestről jelentik: A budapesti törvényhatósági bizottsági választásoknak vasárnap volt az első napja. A választás reggel 8 órakor kezdődött 200 szavazatszedő bizottság előtt. Délelőtt nagyon gyengén jelentkeztek a választók, később azonban megelénkült az érdeklődés. Este 8 óráig, amikor a választást felfüggesztették, 293 ezer szavazásra jogosult közül 115 ezer szavazott le. Hétfőn folytatják a szavazást egész este 9 óráig. Kedden kezdik a szavazatok összeszámolását.

Göring körútja a Balkánon

Belgrádból jelentik: Itteni körökben hírek terjedtek el arról, hogy Göring, aki vasárnap Cetinjébe utazott, csütörtökön Belgrádba megy s ott három napot tölt. A hét végén nem megy Athénbe, mint azt eredetileg tervezte, hanem egyenesen Berlinbe repül. Ennek oka hír szerint az, hogy Göring a közeljövőben Rómába utazik.

Más hírek szerint e hó 10-én Jettics is Rómába készül, hogy tárgyalásokat folytasson a Vatikánban. Ezt az alkalmat felhasználja arra is, hogy Mussolinivel tanácskozzék.

Belgrádi körökben kijelentik, hogy nem szabad összefüggést keresni Göring és Jettics római útja között.

Edén angol főpecsétőr,

aki az angol nőszövetségek gyűlésén tartott beszédében helytelennek találta Anglia elszigetelődését.

A hegyközség közgyűlése

Csendőrséget állítanak fel a hegyen. Leromlott a termés

Oradea. Saját tud. Vasárnap délelőtt 11 órakor nyitotta meg dr. Zigre Miklós elnök a Hegyközség rendes évi közgyűlését. A tagok névsorának felolvasása után megállapította, hogy a gyűlés határozatképes, majd megtartotta elnöki beszámolóját. Ebben rámutatott a választmány tevékenységére és felsorolta azokat az akciókat, melyeket a Hegyközség tagjainak érdekében lefolytattak. Az 1934. január 13-án tartott ülésén foglalkozott a választmány a levélkérészekkel s elhatározta, hogy kéri a posta igazgatóságot, vegyen fel költségvetésében 72 ezer leit, két hegyőr fizetésére, mert csak így vállalkozik a Hegyközség arra, hogy saját embereivel kézbesíteti ki a leveleket.

A választmány a munkabéreket is megállapította, majd az utak karbantartásának kérdéséről is megvitatták. Feliratot intéztek a minisztériumba és kérték, hogy az egyenes adót szüntessék meg s a „cifra de afaceri” pedig részletfizetésre engedélyezzék. Réz Bertalan hegybíró ügye is foglalkoztatta a választmányt és elhatározták, hogy amíg Réz Bertalan ügye véglegesen el nem intéződik, Andrei Silviu bízzák meg a hegyközségbírói teendő ellátásával.

Végül bejelentette Zigre elnök, hogy az általános közbiztonság érdekében kérték intéztek a csendőrszárnyparancsnoksághoz egy csendőrök felállítását érdekében. Egyben elhatározták, hogy a csendőrökülönítmény költségeire 15 ezer leit vesznek fel a költségvetésben.

Ezután Andrei Silviu hegybíró olvassa fel jelentését s ebben rámutat arra, hogy 1935. május 24-én már meg is kapta a csendőrszárnyparancsnokság értesítést, melyben hozzájárulnak egy csendőrökülönítmény felállításához s a laktanya és annak bérlete felől érdeklődnek. Ezzel kapcsolatban bejelenté, hogy dr. Kaczián Kálmán ingyen telket ajánlott fel a laktanya céljaira s így a kérdés meg van oldva. Ezután az utak kérdésére tér át és megállapítja, hogy az eszések teljesen tökéreztették a hegyutakat. Ugyanilyen használhatatlan állapotban vannak a hidak is. Bejelenté továbbá, hogy az Agrár Kamara öt permeterző gépet bocsátott a Hegyközség rendelkezésére és napi ötleles bér ellenében a tagok igénybe vehetik a permeterző gépeket. A fagy és jégverés nagy károkat okozott a szőlőben s különösen a Körös-oldalon a termés gyenge lesz. Ugyanakkor arra is rá kell mutatni, hogy a permeterzés elhanyagolása miatt a peronoszpóra ütötte fel a fejt. Közli a jelentésben az elnök, hogy a díjakat ezúttal nem szabad engedély nélkül kivágni s törvény jelent meg, mely megtiltja, hogy a jövőben direkttermő szőlőket ültessenek. Végül kéri, hogy az eddigi hegyadót szőlőföldeknél 10 és szántóföldeknél 5 lejfel emeljék fel s az így nyert többletet fordítsák az utak karbantartására.

Darabont Gyula szólal fel elsőnek és nagy beszédben az utak járhatatlanságát panaszolja. Kéri, hogy a város illetékes ügyosztályát szólítsák fel kötelezettségei teljesítésére, mert a hegyközségi tagok utadót fizetnek és az utak karbantartását joggal elvárhatják. Másodsor-

ban a sérelmes szőlőtörvény ellen beszél és megállapítja, hogy a törvényt nem szakember hozta. Szakember ugyanis tudja, hogy az előírt két év alatt nem lehet a szőlőföldet felszárítani s ahhoz legalább 15 év kell. Kéri kell tehát a minisztériumot, hogy vagy vonja vissza a törvényt, vagy hosszabbítsa meg 15 évre, esetleg gondoskodjon megfelelő kártalanításról.

A beszédet nagy helyesléssel fogadják, majd Tolnai Gyula és Porkoláb N. felszólalása után a közgyűlés elfogadja a zárszámadásokat és megadja a felmentvényt. Az 1935—36. évi költségvetés tárgyalásánál hatalmas ellenkezést vált ki a csendőrség felállításának terve s a gyűlés többsége nem akar hozzájárulni a javaslatához. Azt hangoztatják, hogy nincs csendőrökre szükség. Tóth ügyvéd ezzel szemben arra mutat rá, hogy a lopások napirenden vannak, a szőlőföldet is kihúzzák a vakmerő tolvajok és okvetlenül szükség van a csendőrökre. A közgyűlés ellenállása nem csökken, mire dr. Zigre elnök bejelenté, hogy nem számszerűtől dől el a szavazás, hanem itt a bírtokok nagysága a mérvadó s abban az esetben, ha a kisgazdák számszerűtől ellenzik is a javaslatot, de a szőlőbirtokokosok területi többségben mellette vannak, a javaslat határozati erőre emelkedik. Darabont Gyula felszólalása után, végül is megszavazzák a költségvetést s így a hegyközség hamarosan csendőrséget állítanak fel. Dr. Zigre elnök a Hegyközség tudomására hozza, hogy a szabályok szerint a választmány tagjából sorshuzás útján minden évben kiválik nyolc tag s ezek helyébe új tagokat választanak. Ez évben Bazill Mihály, Dosu János, Bartsch Sándor, Székely Lajos, Moldován Demeter, Bodnár József és Czibere István buktak ki, de ajánlja, hogy a közgyűlés válassza meg újból őket. A közgyűlés egyhangúlag elfogadja a javaslatot, majd hozzájárul ahhoz, hogy a számvizsgáló bizottságba Darabont Gyula, Oláh Ferenc és Bognár József kerüljenek be.

Zigre elnök jegyzőkönyvi köszönetet mond Réz Bertalan volt hegybírónak, majd bezárja az ülést.

Nagy sikere volt a Liszt Ferenc Ének- és Zenekar vasárnap esti hangversenyének. Vasárnap este 9 órai kezdettel tartotta meg a helybeli Liszt Ferenc Ének- és Zenekar tavaszi hangversenyét a Központi Katolikus Legényegylet nagytermében. Az estélyre válogatottan szép közönség vonult fel s a tágas nagyterem zsúfolásig megtelt dal- és zenebarátokkal, valamint lelkes ifjúsággal. A műsori Mozart 41. szám szimfóniája vezette be. Nagy és nehéz feladatokat játszi könnyedséggel oldottak meg a Liszt Ferenc Zenekar derék muzsikusai. Mindvégig élvezetesen játszották le a mestereket is megpróbáló klasszikus zene-művet. Majd városunk kedvelt énekesnője, Péter Böske jelent meg a színen s először Helmund; Varázsdalát és Lavotta; Bokrétát kötöttem című műdalát énekelte el kifogástalan művészi készséggel. F. Éles Jolán finom zongorakísérete mellett. Az utóbbi dalt meg kellett ismételnük. A műsor harmadik száma Bizet: L'Arlesienne II. zenekari szvitje volt. Bizet ritka és változatos alkotását is megkedveltette velünk András mester, oly szép betanításban hozta a szerző bájos muzsikáját. Végül Wagner Bevonulási indulóját adta elő a száztíztagú ének- és zenekar a Tanhäuser c. operából. Egészen egyedülálló az, amit ez a méreteiben és felkészültségében páratlan együttes nyújt. Minden elismerésünk András Ede zenetanár, országos karnagyvá, valamint Schmidt Béla zenekari és dr. Krüger Jenő énekkari elnöké, akik napról-napra jobban megkedveltetik velünk a zenetitanok klasszikus mestermunkáit.

A bérlőtársadalom megmozdulása. A lakásbérlők szövetsége Popovici közjegyző elnöklété alatt, tegnap tartotta meg választmányi ülését, melyen fontos bérleti kérdések kerültek szóba. Elénk vitára adott alkalmat a városi taxák kérdése, a bérleti meghosszabbítások megszűnése, valamint a bérösszegek és járulékok magas volta. A választmány úgy találta, hogy mindezen kérdések megvitására egy közgyűlést kell összehívni, amelyre meghívják a város egész közönségét. A közgyűlést már a közeli napokban meg is fogják tartani.

Június 6: hősök napja

Az oradeai 17-es gyalogsági divízió parancsnoksága, a június hatodik ünnepségek programját a következőkben állapította meg:

Délelőtti műsor:

A vallásos szertartás a király-himnusszal kezdődik a különböző templomokban.

Az ortodox katedrálisban 10 órakor kezdődik az istentisztelet, amelyen részt vesznek a polgári és katonai hatóságok fejei, tisztek és tartalékos tisztek, valamint a fiú és leány felsőiskolák tanulói.

A görög katolikus katedrálisban 9 órakor ünnepi szentmise, amelyen részt vesznek a polgári és katonai hatóságok kiküldöttjei, tényleges katonatisztek, a fiú és leányiskolák növendékei. A más vallású templomokban 9 órakor kezdődik az istentisztelet, amelyen szintén részt vesznek különböző tiszti delegációk.

Az istentiszteletek után körmenetek mennek az olasz és a Rulikovszky-temetőbe, ahol rövid vallásos szertartás következik, emlékezés az elesett hősökre.

Utána beszédeket tartanak: az egyházak, a hadsereg, a tartalékos tisztek és a tanári kar képviselői.

A szónoklatok elhangzása után ugyanolyan sorrendben megy vissza a közönség a templomokba.

Az egész utvonalon katonazenekar fog hazafias indulókat játszani.

Délutáni műsor:

Sportünnepély.

Fél öt óráig kezdettel a Regele Ferdinánd katonai udvarán sportesemény, a sportoló katonák és a Crisana és C. A. O. sportklubok között. Ezalatt a katonazenekar hangversenyeket.

Nagy sportünnepségek, amelyek a divízió stadionjában lesznek megtartva, a restauráció ötödik évének megünneplése alkalmából.

Fél 12 órakor futballmérkőzés katonai csapatok között, a csendőriskola pályáján.

Délután fél öt órakor:

1. Királyhimnusz, éneklé a csendőriskola énekkara.

2. Ritmikus tornagyakorlat, bemutatja 300 katona.

3. Technikai gyakorlatok, bemutatja a gyalogsági század.

4. Harci gyakorlatok. A gyalogság támadása a lovasság, tűzérség, speciális alakulatok között és a modern hadászat eszközei között.

5. Lovas körjáték.

6. Tűzérségi lovas körjáték.

7. Rendőraktyákkal bemutatott különböző mutatványok.

8. Katonai sportcsapatok felvonulása.

9. Futballmérkőzés az oradeai katonai helyőrség válogatottja a városi válogatottal szemben (Barátky, Lakatos, Cionca, Kovács, Krausz, Feierstein, stb., stb.)

Belépődíj: Tribúnjegy 40 lei személyenként, Allóhely 20 lei személyenként. Iskolások és katonák 10 lei az állóhelyen.

Délután 5 órától 8-ig és 9-től 12-ig a katonazenekar hangversenye a Piata Regina Marian.

Velente román negyedében a katonazenekar hangversenye 4 órától 8-ig.

Az összes zenekarok csak román nemzeti dalokat fognak játszani.

Este 9 órakor fáklyás felvonulás indul a Regele Ferdinánd kaszárnya udvaráról.

Előírások: A különböző iskolák igazgatói kéretnek, adjanak utasításokat, hogy tanulók egy-két tanár vezetése mellett pontosan legyenek jelen 9.45-kor az ortodox katedrálisban 8.45-kor pedig a görög katolikus katedrálisban.

A tanulók virágot hozzanak magukkal, amit a hősök sírján helyezzenek el.

Húsiiparosokhoz felhívás. A városi adóhivatal felhívása alapján felkérjük városunk összes húsiiparosait, hogy a vidéken vásárolt és levágása a városba behozandó élőállatok után az előírt advalorem (érték) taxát a vámoknál megfizetni el ne mulasszák. Előállatot csakis a saját nevékre ártirt járlat (passus) mellett lehet behozni. Az állat után kiszámított értéktaxa értéke bélyegekben a járlatra magára felragasztandó. Eppen ezért azon állatok, amelyek járlatát az értéktaxa bélyege ráragasztva nem lesz, a vághídon semmi körülmények között sem lesz levágható. De ilyen esetben külön kihágási és büntető eljárást is fognak az illető iparos ellen indítani. Kérjük tehát a szabályok pontos betartását. A Húsiiparosok Szindikátusának elnöksége.

A KATOLICIZMUS diadalmas erejének, mérhetetlen nagyságának és végtelen szépségének MEGKAPO TÜKRE a KATOLIKUS LEXIKON

Add nekem a szívedet . . .

a címe annak a vonzó, kedves szép könyvnek, amely az idei könyvpiac legszebb meglepetése,

Szerzője: Gerely Jolán. Az előszót Dr. Tóth Tihamér írta. 185 oldal, igen szép amatőr kötésben illusztrációkkal.

Ara 92 lei, ha a pénzt előre beküldi. Utánvétél 27 lejfel több.

Kapható: könyvosztályunknál.

napja

televízió parancs-
népszerűség prog-
a meg:

ály-himnuszszat
ban.

órákor kezdő-
vesznek a pol-
isztek és tartá-
eány felsőisko-

isban 9 órákor
vesznek a pol-
títoji, tényleges
ák növendékei.
9 órákor kez-
intén résztvesz-

enek mennek
be, ahol rövid
nélekezés az el-

az egyházak, a
a tanári kar

án ugyanolyan
ség a templo-

tekar fog hazá-

Ferdinánd ká-
sportoló kato-
sportklubok
hangversenye-

ek a divízió
a restauráció
májból:

katonai csapa-
ján.

r:

csendőriskola

mutatja 300

mutatja a gyá-

gság támogatása
kulatok között
zött.

tt különböző

onulása.

katonai hely-
gatottal szem-
ovács, Krausz,

személyenként,
kolások és ka-

12-ig a katoná-
rina Marian.

katonazenekar

án nemzeti da-

ás indul a Re-

ról.

olák igazgatói

hogy tanulók

tosan legyenek

lisban 8.45-kor

sbán.

magukkal, amit

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

árosi adóhiva-

árosunk összes

volt és levágás-

után az előírt

nal megfizetni

is a saját ne-

lehet behozni.

a értéke bélye-

sz tandó. Eppen

n az értéktaxa

gőhídon semmi

gható. De ilyen

eljárást is fog-

. Kérjük tehát

A Husiparaszó

almas ere-

nak és vég-

TÜKRE a

**A magyarországi
legnagyobb ellenzéki párt
be iső zavarokkal küzd**

Egy kibékülés harcos következményei

Budapestről jelentik: A múlt hét végének politikai szenzációja volt az a nyílt levél, melyben Bethlen István grófot Eckhardt Tibor megkövette s amelyet Bethlen is tudomásulvevően megválaszolt. Ezt a levélváltást a független kisgazdapárt értekezlete előzte meg, amelyen bizalmat szavaztak a párt vezérének, Eckhardt Tibornak, azzal, hogy a párt ezután teljes mértékben szembehelyezkedik a kormánnyal és ellenzéki álláspontot foglal el.

Ezt a határozatot a kiadott hivatalos közlemények szerint ugyan egyhangulag hozták, a beavatottak azonban tisztában voltak azzal, hogy ez az egyhangu határozat csak formális volt s a párt több tagja azzal nem azonosítja magát.

A pártértekezlet után történt meg az ismeretes levélváltás és így a párt azon tagjaira, akik nem értettek teljesen egyet a határozott ellenzéki állásfoglalással, beállott az a helyzet, hogy álláspontjuk konzekvenciáját le kell vonniok.

Ez a konzekvencia-levonás — mint jó forrásból értesülünk — hétfőn ténylegesen meg is történik a független kisgazdapárt újabb értekezletén, amelyen elsősorban *Ulain Ferenc* szerkezetén, amelyen elsősorban *Ulain Ferenc* szerepe kerül tisztázásra.

Ulain ugyanis eltávozott arról a pártértekezletről, amelyen az ellenzéki állásfoglalást elhatározták. Utána megjelentek a kibékülési levelek és így a párt tagjai tisztában vannak azzal, hogy *Ulain Ferenc*, aki úgy az ellenzéki állásfoglalásnak, mint a Bethlen István gróffal való kibékülésnek határozottan ellenzője volt s a Gömbös kormány támogatása mellett foglalt állást, ki fog lépni a pártból, de amennyiben kilépését nem jelentené be, a párt fogja kimondani, hogy nem tekinti őt a párt tagjának.

Ugyancsak bizonyosra veszik, hogy Némethy Vilmos dr és Rakovszky Tibor, valamint Andaházy-Kasnya Béla kilépnek a pártból. Némethy és Rakovszky azért, mert azonos a felfogásuk *Ulain Ferenc*ével a párt szerepét illetően, Andaházy-Kasnya Béla pedig azért, mert gróf Bethlen és Eckhardt kibékülését nem tartja összeegyeztethetőnek a párt céljával és törekvéseivel.

Némethy Vilmos és Rakovszky Tibor, akik eddig a párt hivatalos hetilapjának, a *Független Kisgazda*-nak voltak a szerkesztői és tulajdonosai, erről a megbízatásukról már le is mondtak, a lapot visszaadták a pártnak, amely a *Független Kisgazda* tulajdonjogát átadta *Szakács* Andornak, a párt volt képviselő-tagjának.

Lovagias ügy a miniszterelnök és az ellenzéki vezér között.

Budapestről jelentik: *Gömbös* Gyula miniszterelnök és *Eckhardt* Tibor ellenzéki vezér között szombat óta lovagias ügy is támadt. *Eckhardt* még szombaton lovagias elégtételt kért *Gömböstől* egy olyan kijelentés miatt, melyet *Gömbös* egy Bethlen Istvánnal folytatott megbeszélés során használt. A miniszterelnök a kihívást még nem tudta átvenni, mert csak hétfőn tér vissza Nagytétényből. Budapestre való visszatérése után válaszol a kihívásra, s akkor nevezi meg segédeit is a lovagias ügy elintézésére.

Újdonság!

Molnár Frigyes:

A szociális egyház az emberért

Ára 105 lei és por.ó.

Kapható könyvosztályunkban

Június 15-én lesz az
ÁLLAMI SORSJÁTÉK 4. OSZTÁLYÁNAK

EGYETLEN NAP ALATT

a Sorsjáték husz játékosa lesz milliomos, akik mindegyike egy milliótól 6 millióig terjedő összeget nyer 34 431 személy, az előbb említett huszon kívül, 4.444 leitől 400.000 lei-ig terjedő összeget nyer a törzssorsjeggyel és 1200 leitől 100.000 lei-ig terjedő összeget a melléksorsjeggyel.

A sorsjegyeket legkésőbb június 14-én estig lehet megújítani. Ugyancsak eddig az időpontig lehet új sorsjegyeket vásárolni, hogy emelje a nyeresi esélyeket. Ne mulassza el ezt az egyedülálló alkalmat, hogy milliomos lehessen. A szabadság, a nyaralás, sőt magának az egzisztenciának a kérdését oldhatja meg egyetlen pillanat alatt, ha játszik a Sorsjátékon és résztvesz a június 15-iki nagy húzason.

203.746.000
Leit osztanak szét
6 ÓRA ALATT

2 egyenként
6 MILLIÓS nyeresmény
2 egyenként
2 MILLIÓS nyeresmény
16 egyenként
1 MILLIÓS nyeresmény

Szóval husz milliomos, azonkívül 34.431 nyertes, a Sorsjáték utolsó osztályán.

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Colecturile principale din Ardeal, Banat și Bucovina

A r a d	Banca Goldschmidt Casa de Păstrare Generală din Arad S. A.	C i u j	Economia Institutul Comercial de Credit
B r a ș o v	„Fortuna” Alex. Enkelhardt	O r a d e a	Banca Dacia Union
C e r n a u t i	Banca Comercială Națională Banca Oehlgisser & Horowitz Alfred Noe.	T g. M u r e ș	Ernest Révész
C i u j	Banca Iliescu	T i m i ș o a r a	Banca Centrală Banca de Scout Banca Timișoara

**A nemzeti parasztpárt
Bucovina székhelyén**

Lupu és Mihalache a túlzó nacionalizmus ellen szónokolt

Bucuresti. Saját tud. A nemzeti parasztpárt vasárnap Cernautiban tartott nagy népgyűlést. Sok beszéd hangzott el. *Popovici* Mihály Erdély üdvözlését hozta. *Lupu* szenvedélyes hangon a túlzó nacionalizmusra hátrította a jelenlegi válságos helyzet felelősségét.

— Mi nem engedhetjük meg magunknak Romániában, — mondotta — amit Hitler megenged magának. Négy millió kisebbség él ebben az országban, akikkel egyetértésben kell élnünk. De ők is elégedjenek meg azzal, hogy Romániában élnek. Szövetségi rendszerünk olyan biztonságot nyújt most nekünk, amiben nem volt részünk sohasem. Legalább 50 évig nyugodtan szentelhetjük minden erőnket a belső építő munkának. Ez legyen tehát a főfeladatunk.

Mihalache is érintette ezt a kérdést beszédében.

— Mi visszautasítjuk — mondotta — a

túlzott nacionalizmust, amely a határon túra sandít és onnan akar rendszereket másolni. Nemetsországban a nacionalizmus robbanó, olyan mint egy dum-dum lövedék. Nekünk nincs szükségünk dum-dum-nacionalizmusra. Nemetsország legyőzött, megalázott ország. Szüksége van arra, hogy a tetőfokig fejlessze a nemzeti érzést. De nekünk védekező békés nacionalizmus kell, amelynek védelme alatt a becsületes és munkás polgárság nyugodtan élhessen azon a földön, amelyen született.

Előfizetőink szives figyelmébe ajánljuk, hogy

a Püspök-türedőbe kedvezményes jegyek

a kiadóhivatalunkban már kaphatók.

Bucuresti levél

A tanárból kályhás és a feleségéből kozmetikus lett

Bucuresti. Saját tud. Evekig tartott a tanácstalanság, a tétlen megdöbbenés, amivel az erdélyi magyar értelmiségi osztály a számára elzárt közéleti pályáknak, a multévé lett íróasztaloknak, katedráknak — sóhajtozva — utánatekintett. Aztán a lassú beletörődés, helyenként az ügyetlen kezdeményezések vigasztalan évei következtek, de ma már háláistennek többé-kevésbé túl van ezen is a magyar középosztály. Új felfogás, új életlátás alakult ki. A volt tanárok és volt hivatalnokok s azok is, akik ebben a légkörben nevelkedve tanároknak vagy hivatalnokoknak készültek, felrázták magukat a zsibbadt és tespedt várakozás lelkiállapotából s ma már a minden áron való megélni-akarás a minden munkát vállalnitudás lelki fegyverzetében nyitnak maguknak új távlatokat, új pályákat, új lehetőségeket.

Az életigények leszállítani tudása, gyakorlati érzék, az élelmesség kifejlődésének első kezdetei, nagy munkabírás és alkalmazkodó képesség jellemzik ma ezt az új középosztályt. Bucurestiben lehet legjobban megfigyelni kialakulását, érvényesülését, mert a rohamosan fejlődő főváros gyors ütemű életének sodrában, a visszaemlékezéstől jobban szabadultán, osztályhagyományaitól mentes idegen talajon könnyebben tudnak a társadalmi réteg képviselői hozzáidomulni a megváltozott körülményekhez.

Az így áthasonultak néhány kimagasló értékességű „példányával” találkoztam mostanában.

A volt székelyföldi tanár az elsők között lehetett, aki rájött arra, hogy hiába vár szellemi tőkájának kamatoztatására. Lemondott a mennyiségtan tudományának az érvényesítéséről, lejött Bucurestibe és itt kitanulta a kályhás mesterséget. Ugyanakkor a felesége, akinek minden tulajdonsága megvan ahhoz, hogy előkelő társaságot ünnepelt hölgytagja legyen, külföldre utazott és a szépítő mesterséget tanulni ki.

S most mind a ketten kézművesek Bucurestiben. Az egyik cserépkályhákat rak, javít, — a másik pedig hervadó hölgyeket szépít.

Megkérdeztem a tanár urat, akiről jól tudom, hogy kitűnő szakember hírében állt tanügyi férfiú korában, hogy mennyire van invere az új mestersége.

— Jól kitanultam a szakmát, — mondotta mosolyogva, — és szívesen dolgozom benne, mert végeredményben minden munka szép ha becsülettel, hozzáértéssel végzi az ember. Meg nem fordult elő, hogy valaki nem lett volna megelégedve a kályhával, amit én raktam, vagy javítottam. S ez megkönnyíti a helyzetet a tekintélyesorbulás kényelmetlen érzésének a szempontjából. Mert ugyebár mégis csak más dolog fent trónolni a katedrán, a tekintély szinte megközelíthetetlen magasságában, a megítéltséggel fellegei közt — mint nekigyűrközve dagasztani az agyagot a munkaadó árgus szemei előtt. Nem is ez okozta új pályámon a nagyobb nehézséget. Hanem az élelmesség, az üzleti szellem hiánya. Tanárember könnyen megtanulja más szakmában a jó és alapos munkateljesítést. De a munkát előbb meg kell szerezni. S ez már igen nehéz annak, aki tanszéken kezdte. Sokat bajlódtam, kintódtam emiatt, amíg annyira-amennyire belefőttem. Az első időben volt nekem kályhás-üzletem is, de mi tagadás, belebuktam. S ma

Gerely Jolán:

Hivatás vagy robot
(A dolgozó leány)

Ara 100 lei és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályában

jólmenő boltjuk van olyanoknak, akik az én kezem alatt tanultak ki. Én pedig alkalmi munkákat vállalom. Nehéz kenyér, de nekem elég, mert egyáltalában nincsenek igényeim s aztán: a feleségem is keres valamit azzal a humbuggal... Csak olyankor kedvetlenedek el, amikor nincs évadja a kályhás iparnak. De legutóbb ezen is segítettem: kitanultam a rádiószerelést is s mikor nem akad kályha tapasztani való, egyszerű kisegítő munkásként dolgozom egy jó ismerősöm műhelyében. Bizony, két mesterségem is van: kályhás vagyok és rásszony lenne bizonyára, aki miatt pukkadodós. Azaz hogy igaz, tanár is vagyok. — Ezt majd elfelejtettem...

Felkerestem a tanár feleségét, a szépítőnőt is Principatele Unite utcai rendelőjében.

— Szereti a mesterségét, nagyságos asszony? — kérdeztem.

— Nagy ambícióval folytatom, — felelte.

Kitűnő megjelenésű, művelt, szellemes uriaszony. Ha nem változtak volna meg a viszonyok, most talán vezető szerepet játszana valamelyik erdélyi város társadalmi életében. Nőegyleti elnök, jótékonyági mozgalmak vezetője estélyeken, összejöveteleken szóvivő szép-

nának az irigységtől asszonytársai.

S most kézitáskával jár korosodó gazdag bucuresti dámákhoz — szépíteni őket.

— Mégis, nagyságos asszony, nem érzi neha kissé megalázónak a kenyérkeresését?

— A világot sem, — felelte s kék szeméből nyugodt derű sugárzott. — A munkámat megbecsülik s ebből a megbecsülésből a személyemnek is jut elég. Különben is nekünk úgy kell fellépnünk kezeltjeinkkel szemben, mint ha — kicsit — orvosai lennénk... Szépségükért sok mindent megtesznek a hölgyek, szívesen alávetik magukat rendelkezéseinknek, rendkívül hálásak minden kis eredményért... pedig eredményeket lehet elérni... rosszul tudnak, vagy gyönyörlődő hajlamuk azok, akik humbugnak mondják ezt a szakmát... Igen, nagyon kielégítő eredményeket lehet elérni... s ez öntudatot ad az embernek... S ha néha mégis megcsúsz, hogy ideges dámánál kell megfordulnom, aki még nem ismer eléggé és olyan fölénytel akar bánni velem, ahogy nemely asszony a fészülődjével szokott — hát ilyenkor egy pillanatra kissé elszorol a szívem, fájdalom visszaemlékezéseim vannak, de csak egy pillanatra. Mert aztán fokozott buzgósággal látok munkához és a sikernek, az elismerés kivívásának nem szabad elmaradnia.

— És anyagilag, ha szabad kérdeznem, megtalálja a számítását, nagyságos asszony?

— Ó, igen, — mondta. — Megélünk. Küzdelmesen, reneget munkával, de megélünk.

És körülnézett csinosan berendezett, úri lakásában...

(j. b.)

A budapesti Nemzeti Színház szenzációja

Egy harmincéves ember lett a kormánybiztos, aki friss erőkkel tölti meg a színházat s áttörte a régi gárda falanxát

Budapestről jelentik: A budapesti Nemzeti Színházra óriási összegeket költött a magyar állam, igazgatói változtatásokat is eszközölt, de csak nem tudtak zöldágra vergődni, mert egyetlen igazgató sem mert ahhoz hozzátolni, hogy a régi művészgárdát nyugdíjba küldje és friss, fiatal művészekkel cserélje fel őket. Már pedig ez az egyetlen módja annak, hogy a színházat az ásitástól megmentsé. A színház régi művészei nemcsak állásukhoz ragaszkodtak, hanem s ez volt a legfőbb baj, szerepeikben is és így történt, hogy hetvenévesek játszották a harmincévesek szerepeit a mult század stílusában. Azonban ezek az öreg művészek olyan görcsösen ragaszkodtak pozíciójukhoz, hogy hiába való volt minden hírlapi támadás, a nimbuzson, amivel az öreg művészek rendelkeznek, minden igazgató ereje megtörtött. Legutóbb Voinovich Gézával próbálkozott a kormány, akit kormánybiztosi minőségben rendelt a Nemzetéhez, de a veterán művészetek falanxát ő sem tudta áttörni. Végre is cselhez folyamodott a kormány és olyan érellyes lépéshez, amelyhez hasonló nincs a magyar színházak történetében. Voinovichot július elsejétől felmentették s helyére három esztendőre dr. Németh Antalt, a Rádió dramaturg rendezőjét nevezte ki és megbízta a művészi társulat teljes újjászervezésével. Egyben a színház valamennyi szerződött tagjának június 30-ával felbontotta a szerződését. A kinevezett alkalmazottak és tisztviselők erre az időre szintén rendelkezési állományban vannak. A nyári hónapokra a színészek eddigi fizetésüket kivételesen megkapják.

Németh pedig félve a régi művészek attackjától, úgy kerülte el elődei sorsát, hogy a friss tehetségek bevonulását a Nemzeti falai közé — titokban rendezte meg. A magyar főváros tehetséges fiatal művészeit magához hívta a rádió helyiségeibe, megkötötte velük a szerződést és egyben becsületszavukat vette, hogy titokban tartják. A színészek, akik félőrási időközökben mentek a Rádióhoz, azt hitték, hogy rádió műsoron kell szerepelniük. Volt nagy öröm, amikor megtudták, hogy bejutnak a Nemzetibe. Egy művész-nő örömeiben elájult.

Németh igazgató valósággal összeszedte az összes tehetségeket, akik Budapesten vannak, úgyhogy a többi színház jóformán színész nélkül maradt. Szombatig: Ödvy Árpád, Rajnai Gábor, Somlyay Artur, Csontos Gyula, Sugár Károly, Táray Ferenc, Gózon Gyula, Maklár Zoltán, Kovács Károly, N. Tashády Ilona, Vaszary Piroška, Somogyi Erzsébet, Kiss Ferenc, Tótkés Anna és Berky Lili irták alá eddig a szerződéseket. Őket a színház állandó tagjaiul szerződtette az új igazgató. Ezeket kívül dr. Németh Antal megálapodást köt bizonyos számú fellépésekre Titkos Ilonával, Gombaszögi Ellával, Makay Margittal, Dayka Margittal. Ezek a szerződtetések minden-

képpen megnyugtathatják a közvéleményt, mert friss tehetségek bevonulása a Nemzeti Színház falai közé helyes és örömdetes.

A Nemzeti Színház gárdájánál valóságos panikát idézett elő, amikor 24 óra mulva kikapott az ügy. Hogy a Nemzeti régi oszlopai közül kik maradnak meg, még nem tudható, eddig Bajor Gizi nincs leszerződötve.

Hóman Bálint kultuszminiszter kijelentette, hogy az adminisztratív és művészi ügykezelés nagysága, a feyelemsértő intrika, pártoskodó diszharmonia, a mindent a nyilvánosság elé hurcoló plejtkaszellel követelte meg ezt az érellyes intézkedést, másként nem tudtak rendet teremteni és friss erőkkel vinni a színházba. Altitól a régi gárda 25 színészét bocsátják el vagy nyugdíjazták.

A magyar közönség üdvözlö a miniszter energiáját, mert már évek óta a legdilettánsabb ember is láthatta, hogy így nem mehet tovább, a szekerekre menő babérkoszorúk tetején nagy művészeknek is be kell látniuk, hogy idejük lejárt s aki nem látja be — babérkoszorúval együtt ki fogják tolni a színpadról, hogy friss életet a máty gyűjék be helyére.

Megérthető, hogy ezt csak egy 30 éves emberrel Németh Antallal lehetett keresztülvinni.

„Magyar Uriasszonyok Lapja”

A női világ értékes, nagyon kedvelt folyóirata. Tisztult erkölcsű levegőjével magasan felette áll a liberális szellem által megteremtett asszonyfolyóiratoknak. Novelláit, regényeit, cikkeit és verseit a magyar irodalom kitűnő ségei írják, akik közül elég ha Papp Jenő, Péczel József, Pásztor Mihály nevet említjük meg. Amit ez a lap a női divat, kézimunka és egyéb illusztráció terén hosszú évek óta nyújt, az külföldi relációban is megállja a helyét.

Háztartási és házikozmetikai rovata értékes segítséget nyújt a ma asszonyának.

Szórazokoztató gyermeklap melléklete, a magyar jövő virágos kertje.

Megjelenik havonta háromszor.

Felhívjuk minden magyar uriaszony figyelmét e legszebb kiviteli szépirodalmi folyóiratra. Komoly érdeklődők kérjenek ingyenes mutatónyomzatot. Ha pedig hárompéldányos mutatónyomzatot óhajtaná, úgy 9 lei postabélyeg beküldését kérem.

Cím: TÜRÖK JÁNOS, Oradea, Căsuța postala 47.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye
Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 400
negyedévre 210, egy hóra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 90 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cluj szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Kéziratokat nem örvölnek meg és nem adunk vissza.
Csak választékos magánlevelekre válaszolunk.

Zürichi zárlat. Párizs 20.30, London 15.10,
Newyork 307 háromnyolcad, Brüsszel 52.20, Mi-
lano 25.40, Madrid 42.10, Amszterdam 208, Berlin
124.40, Bécs — schilling 58.00, Prága 12.91 fél,
Varsó 58.25, Belgrad 702, București 305.

Gyilkos merénylet Uruguay elnöke ellen. Montevideóból jelentik: Uruguay
köztársasági elnöke, Terra ellen merényletet
követtek el a braziliai köztársasági elnök, Var-
gas tiszteletére rendezett lövészenyen. A me-
rénylet egy Garcia Bernard nevű ember, aki az
uruguay-i független nemzeti párt tagja. A me-
rénylet nyomon követte az elnököt, amikor az
Vargast a büffébe kísérte, majd revolveréből
közvetlen közelről rálőtt. A golyó a vállán se-
bestette meg az elnököt. A sebesülés könnyebb
természetű. Az elnök a merénylet után rá-
vetette magát a merénylőre, s kicsavarta kezé-
ből a revolvert. A merénylő igyekezett elmenekü-
lni, majd öngyilkos akart lenni, a tömeg
azonban közrefogta. A merénylettel kapcsolat-
ban több letartóztatás történt.

Életveszélyes bukás a lövészenyen. Budapest-
ről jelentik: A vasárnapi megyeri versenyeknek
szomorú szenzációja van. A nap főszámként
szereplő gátversenyben a második ugrásnál,
pontosan a nagytribün előtt kirepült a hibásan
ugró Nagymester nyergéből Pospischl Kálmán
zsoké-jelölt. A szerencsétlenül eső lovas a teljes
iramban száguldozó lábai közé esett és a ló
mintegy harminc méteren át magával vonszolta
zsokéját. Az eszméletlen lovas a mentők élet-
veszélyes állapotban szállították az ujbudai gróf
Károlyi-kórházba.

Magyar östehetségek kiállítása. Bu-
dapestről jelentik: Megnyílt az östehetségek
második kiállítása. Bálint Jenő, a kiállítás ren-
dezője nagy lelkesedéssel hordta össze az anya-
got — a magyar földből kinőtt, magyar földön
álmodó egyszerű emberek népművészeti doku-
mumentumait. Benedek Péter, a „bérkezett” föld-
műves piktor munkái mellett ott látjuk például
a 68 esztendőes öreg juhász, Mogyoróssy György
fajuráját. Mogyoróssy há' különben arról is
nevezetes, hogy a juhászokdás békés, csöndes
óráiban a fataragáson kívül megtanult latinul
és úgy beszél az eszperanto nyelvet, hogy
még az eszperanto egyesület elnöke is haptádkba
állhat előtte. Napraforgóból faragott szob-
rocskák, agyagból égetett figurák, primitív víz-
festmények hirdetik a muskátlis falusi házi-
kővá varázsolt kiállítási helyiségben, a magyar
östehetségek erejét.

Az Erdélyi Lapok könyvosztályánál kapha-
tók a következő folyóiratok:

VIGILIA

a szellemi arisztokrácia negyedévi köz-
lönye. — Megjelenik évente négyszer.
Előfizetési ára egyévre 250 lei, egyes szám
ára 70 lei.

*

Képes Képzés

a legnívósabb szépirodalmi, művészeti és
társadalmi folyóirat. — Megjelenik min-
den második vasárnap.
Előfizetési ára:
negyedévre 100.— lei.
félévre 180.— lei.
egyévre 350.— lei.

**Huszezer katona tart rendet Belu-
dzsisztánban, a katasztrófa színhelyén.**
Londonból jelentik: A beludzsisztáni földren-
gés hivatalos veszteséglajstroma szerint a halá-
los áldozatok száma nem százezer, mint az
eleső jelentések mondták, hanem csak 40 ezer.
Magában a fővárosban, Quettában 22 ezer em-
ber pusztult el. A tüzet nagyrésztben már síke-
rült eloltani. Ujabb jelentések szerint vasárnap
éjszaka ismét voltak földlökések, amelyek
hegycsuszamlásokat idéztek elő, de ember-
áldozatot nem követeltek. A hatóságok ostrom-
állapotot rendeltek el, mert a nomád törzsek
megkezdtek a fosztogatást. A rendelet értelmé-
ben minden gyanús egyént le kell löni. A rend
fenntartására 20 ezer főnyi angol és indiai
katonaságot mozgósítottak. Quettától 60 kilo-
méterre kitört egy tűzhányó, s hamu- és láva-
esőt zúdított a vidékre.

Bilincstörő betörőt fogtak Oradeán. A város
kereskedőit megrémítették azok a titokzatos be-
törések, amik öt napon át minden éjjel történ-
tek. Valaki hihetetlen erővel szétfeszítette az
üzletek udvarföldi ablakának vasrácsát s meg-
dézsmálta az üzletet. Legutóbb a Japport-cuk-
rászdából sok fagyaltot és süteményt vitt el.
Kézpénzt mindenütt csak keveset talált, mert
nem hagyták az üzletben a nagyobb címletet.
A rendőrség csak annyit tudott megállapítani,
hogy egészen új stílusú betörő dolgozik a vá-
rosban. A kereskedők megbízták alkalmazottai-
kat, hogy figyeljék az üzlet körül ólálkodókat s
nem egy kereskedésben éjjel őrség állott. Végre
is a Popper-féle üzlet kis inasa Szabó Lajos fü-
llette le a titokzatos betörőt: Grigoriu Ioan 19
éves, mogosesti illetőségű, hallatlanerejű cirku-
szí eróművészt és bilincstörőt, aki pusztakézzel
hajította össze s törte ki az ablakok vasrácsait.
Az inas észrevette a nagyvásártéren, hogy a be-
törő a kuleslyukon keresztül benéz az Andrényi-
üzletbe. A gyerek gyanút fogott és nyomon ki-
sérte végig a Ferdinánd-uton, ahol a betörő
több üzlet udvari ablakának rácsát megvizsgál-
ta nagy szakértelemmel. A pénzügyigazgatóság
előtt az inas szolt a rendőrnek, aki aztán beki-
sérte a főkapitányságra. Kezdetben tagadt, de
amikor puloverének egy leszakadt darabját, amit
az egyik betörés színhelyén találtak, felmutat-
ták neki, bevallotta, hogy nyolc nap előtt egy
autón, mint kísérő jött Oradeára, állás nélkül
van s ezért próbálkozott betöréssel. Csak kevés
holmit lopott az üzletekből, mert — mondotta —
nem ismeri itt az orgazdákat. Betöréseiről jegy-
zeteket vezetett. 1. Ullmann József és Fia cég
1040 lei készpénz, két zsebkés és egy keretes pá-
paszem. 2. Japport cukrászda 170 lei készpénz,
egy ócska nadrág, egy szandál, egy aktáská,
rengeteg meggyfagyalt, 15 darab sütemény. 3.
Sipos és Reich cég 20 lei készpénz, egy doboz
gyufa, 1 tükör, 1 dohánytárca, sajt, likőr és
szardínia. 5. Özv. Plesz Áronné hentesüzlet 379
lei készpénz és egy sonka. A cellában állandóan
két rendőr őrzi, nehogy kitorja a vasrácsot s
elmeneküljön.

A pesti bankrablók a tábla előtt. Bu-
dapestről jelentik: A halálraítélt Szabadság-téri
bankrablók: Tari Nándor, Szepesi László és
Radovics László bűnügye hétfőn került a tábla
elő. A hétfői napot a bűnper anyagának ismer-
tetése tölti ki.

Vesztett kutyát lőttek anyon Aradon.
Arad. Saját tud. Vasárnap délelőtt nagy riadal-
mat keltett Aradon egy szabadon kóborló ves-
zett kutya, amely a város főútján szaladt
végig és több üzletbe is betért. Kétkilométeres
távolságon üldözték végig a rendőrök, akik a
járókelők miatt nem használhatták fegyverei-
ket. Végül az egyik rendőr két lövéssel leteri-
tette. A kutya embert nem harapott meg, de
igen sok macskát és kutyát mart össze, ezért
mérget hintettek szét az utakon, hogy a ve-
szettséggel fertőzött kóbor állatok elpusztulja-
nak. Némely utcában halomban hevernek az
így elpusztult kutyák.

Braşovi hírek. Saját tud. Az itteni kereske-
delmi és iparkamara alaposan megindokolt me-
morandumban arra kérte a CFR vezérigazgató-
ságát, hogy a prahovavölgyi városok mintájára
Braşov számára is adják meg az egész évre, télen
is, mint nyáron érvényes ötvényszázalékos vasúti
kedvezményt. — A város vezetősége szerint a
strandkérdés az idén végérvényesen lekerült a
napirendről. A városnak most nincs pénze s a
kölesőre vonatkozó kérését pedig Bucureştiben
elutasították. — A Gyáriparosok Országos Szö-
vetsége közgyűlését, amely behatóan foglalkozott
a gyáriparosok sérelmeivel és kivánságaival, el-
nöknek újra egyhangulag Schmutzler Richárdot
választotta meg.

Kávéházakban, vendéglőkben min-
denütt kérje az „Erdélyi Lapok”-at.

Feljegyzések

Érdekes hangokat halottunk ma abból a
táborból, hol nem sok türelemmel szokták
más nemzetek s vallások problémáit emlegetni.
Az egyik szélső-nacionalista lapban Toma
Vlădescu írja:
„Csaknem öt éven keresztül Franciaország-
ban egy katolikus társaság közelében élhettem
s nem tudom elfelejteni az emlékeket, melye-
ket itt gyűjtöttem... Papokat ismertem meg itt
s azóta tudom, miért jelenti a katolicizmus az
ellenállás egyetlen támaszát abban az országban,
amely annyi mindent feladott már. Az állam-
nak elválasztása az egyháztól, mely — ha jól
tudom — 1905. óta tart s a francia demokrá-
ciának és radikálisizmusnak utolsó gazdasága
volt, a katolicizmus elsodrő szellemi életében
erőteljes ellensúlyozást kapott, mint a vallási
üldözés csak táplált és élénkített...”

A román nacionalista író a francia papok
példáját a maga egyháza, az orthodoxia elé áll-
ítja s eleven egyházi életet, áldozatkész lelke-
ségeket követel.
A francia példát azonban inkább újra csak
katolikus papok elé lehetne állítani s azok kö-
zül is elsősorban az erdélyi magyar egyház
szolgái elé: a megpróbáltatások és nélkülözé-
sek óráiban sokat tanulhatnának s nagy bizta-
tást kapnának, ha közelről megismernék a
francia papok 30 éves nehéz, de eredményes
munkáját.
A francia papoknak ez a küzdelme, melyet
hitükért és mindennapi kenyerükért egyszerre
folytattak, mindenki számára megrázó élmé-
nyeket jelent, ki ma Erdélyben élni akar, úgy
hogy hitét fel ne adja és hinni, hogy amellet
még meg is élhessen. (Skin.)

Megjavított vasúti híd. Turda. Saját tud. A
turdamegyei cornesti melletti széles vasúti híd-
nak az árvíz által okozott megrongálódását ki-
javították s a hidat ismét átadták a rendes vasú-
ti forgalom céljainak.

Ujabb trafik-rablás Budapesten. Budapest-
ről jelentik: A Szent Imre-utca 47. szamu ház-
ban dr. Pap Lajosnénak van trafikja, amelyet
ma este Kiss Endre nevű alkalmazottja zárt
be. Távozása előtt egy táskába szedte össze az
üzlet helyegkészletét és a napi bevételt. Ebben a
pillanatban felhuzott revolverekkel két bekötött
szaju suhanc jelent meg a dohányárudában és
kényszerítették Kiss Endrénét, hogy az értékeket
tartalmazó táskát adja át. Zsákmannyukkal az-
után futásnak eredtek. Az asszony segélykiáltá-
saira Schaubmüller építész a rablók után ro-
hant és már-már elérte azokat, amikor egyikük
visszafordult és revolveréből több lövést adott
le az építészre. A lövések nem találtak ugyan,
de a suhancoknak az éjszakai sötétségben sike-
rült elmenekülniök. A rendőrség egy gyanusi-
tott munkást őrizetbe vett, ez azonban egyelőre
tagad.

**Az ügyvédnymorról tárgyalt az ügyvédi ka-
marák kongresszusa.** Cluj. Saját tud. Erdély és
a Bánság ügyvédi kamaráinak kérésére a helyi
ügyvédi kamara országos értekezletre hívta meg
az összes ügyvédi kamarákat, hogy kari kérdé-
sekről tárgyaljanak. A kongresszus szombaton
délelőtt kezdődött meg és azon 26 ügyvédi kama-
ra kiküldöttje volt jelen. A kongresszusnak leg-
főbb tárgya az ügyvédi nyomor kérdését meg-
vitatása és az ügyvédjelöltség c'helyezésének az
ügye volt. A kongresszus tárgyszorozatának érde-
mi részét délután tárgyalják le.

Gázvédelmi tanfolyam Turdán. Saját tud.
Gáz-támadások elleni védekezésre oktató szak-
tanfolyam nyílt meg Turdán. A tanfolyam 25
napig tart és ötszáz hallgatója van. Az oktatás
elméleti és gyakorlati.

**Orvostanhallgatók
vigyázat!
Most jelent meg!**

Tájanatómia

II. bővített kiadás.
Írta:
Dr. Kiss Ferenc
egyetemi tanár.

51 színes és 18 szövegtáblás ábrával.
Nékülözhetetlen tankönyv.

Ára 350 lei és portó.

Bezerezhető:
az „Erdélyi Lapok” könyvosztályánál.

Csűrös Emilia:

CSILLAGSZALLÁS

című könyvében az ifjusági és gyermekszíndarabok, prologok, alkalmi költszöntök és egyéb alkalmi versek gazdag gyűjteménye található. Megrendelhető: az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Ara: 60 lei.

45 éves vendiák találkozó. Az aradi állami főgimnázium 45 év előtt végzet növendékei vasárnap délelőtt találkozót rendeztek a római katolikus gimnáziumban. A találkozón mint „vendiákot” megjelentek Parecz Bela dr., a Magyar Párt aradi tagozatának elnöke, Schill József az aradi római katolikus egyházközség világi elnöke is. A hangulatos összejövetel után bankett volt az iparos otthon vendéglőjében.

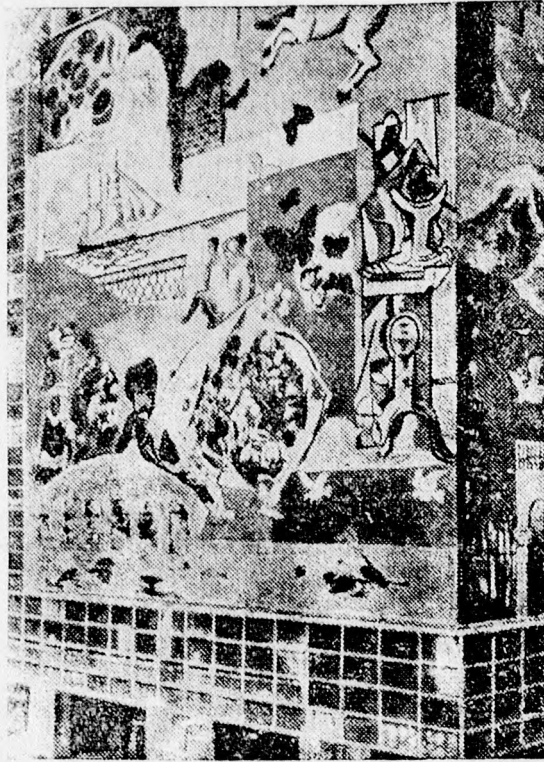
Itt a fürdőszezon, de motoros vonatnak hire sincs a Székelyföldön. Târgu-Săuceș. Saját tud. A CFR közlekedés szempontjából cseppet sem tartja fontosnak a kitűnő székelyföldi fürdőket s az új vasúti menetrend olyan kedvezőtlen, hogy pl. Felsőháromszékről későbbben jut el valaki Tusnadra, mintha Clujról indulna. Már tavaly is beígérték a motoros vonatokat, az idén pedig egész komolyan hirdették, hogy Brasov—Breteu között az u. n. vegyesvonat helyett, motorosjárat lesz. A valóságban azonban már a vegyes is csak elvéve jár, míg motorost még próbajáraton se látott ezen a vidéken senki.

A magyar dalosszövetség országos dalos versenye. Târgu-Mureș. Saját tud. A Romániai Magyar Dalosszövetség — amint jelntették — ez évi országos dalosversenyét Târgu-Mureșen tartja meg, június 28, 29 és 30-án. Inczédy-Jókman Ödön, a dalosszövetség országos elnöke szombaton Tg.-Mureșen tartózkodott, részt vett a rendezőbizottság értekezletén, amelyen bejelentette, hogy Miklós herceg vállalta az országos dalos verseny fővédnökségét s erről megerhangu levélben értesítette az elnökséget. A kormány megadta az engedélyt. Az 50 százalékos vasúti kedvezmény is biztosítva van. A rendezőbizottság mindent elkövet, hogy a magyar dalosok a kulturális ünnepe, a lehető legjobban sikerüljön.

Két és félmillió büntetést törölt az ítélőtábla. Târgu-Mureș. Saját tud. A cíucmegyei cílieni község közbirtokossága öt év előtt eladott 176 hold erdőt Rosenfeld Herman fakereskedőnek, aki hamarosan hozzá is látott az erdő kitermeléséhez. Alig dolgoztatott az erdőben pár napig, amikor megjelent Tautu bucurești inspektor és beszüntette a munkát, jegyzőkönyvet vett fel, hogy az adásvétel nem szabályosan történt és megbüntette a közbirtokosságot 2 millió 400 ezer leire. A vagyonszövetség természetesen megtámadta a jegyzőkönyvi bírságot a mercuria-cíci törvényszék előtt, amely törvénytelennek jelentette ki Tautu inspektor jegyzőkönyvét és a kiszabott horribilis büntetést törölte. A kincstár megfellebbezte az ítéletet a tg.-mureși táblához, amely szombaton helybenhozta a törvényszék ítéletét s egyben 12 ezer lei perköltségben elmarasztalta a kincstárt.

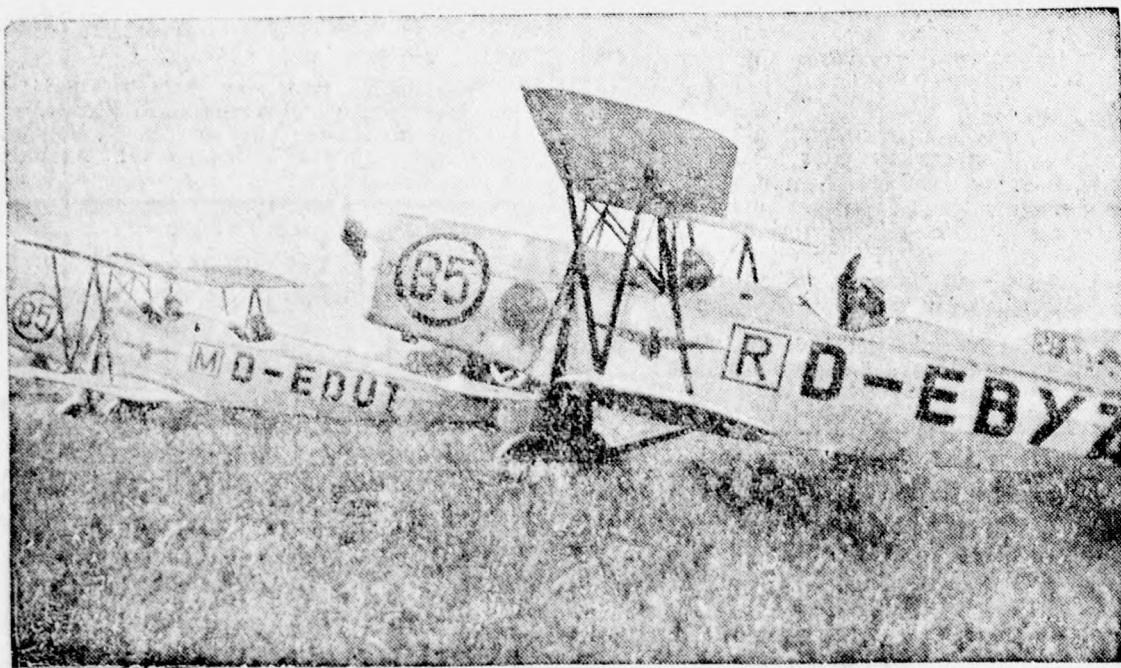
Tolvajok jártak a székesegyházban. Timișoara. Saját tud. Nemrégiben, mint ismeretes, székely népművészeti kiállítást rendeztek a bányászati metropolisban. A kiállításon Magyary Pál prépost-kanonok, általános püspöki helynök a lecsébb szőnyeget kikereste, megvásárolta és a székesegyháznak ajándékozta azzal, hogy Kis Szent Teréz oltaránál alkalmazzák. Az értékes szőnyegnek azonban egyszerre nyoma veszett. Megállapították, hogy a székesegyházban tolvajok jártak, akiknek éppen csak ez az új szőnyeg szurt szemet s azt aztán észrevétlenül el is vitték.

A hetek óta tartó szél miatt katasztrófális szárazság van Treiscaune megyében Tg.-Săuceș. Saját tud. Az első tavaszi hónapok kedvező időjárása következtében gyönyörű termés mutatkozott Treiscaune megyében s csodálatos, hogy ezt a magasán fekvő völgyet, éppen a szélfúvás következtében, elkerülték a talajmenti fagyok is. A szél azonban nemcsak hasznos, hanem kárt is csinál. Több, mint két hete, az állandóan erős szél miatt, semmi csapadék nincs. A földek porosra száradtak, gabona, vetemény, gyümölcs egyaránt megakadt a fejlődésben s különösen a kukorica krumpli semmit se fejlődik. Az állandó szél miatt legtöbbször szenvednek a méhek, melyek most kelene gyűjtsék a kitűnő, havasi legelők virág-mézet.

Japán hírlap-palota védekezése a légitámadások ellen.

Japán legnagyobb lapja, a tokiói „Osaka Asahi Shimbun” című újság épülettombja egy érdekes üvegpalotával bővült. Az üvegpalota oldalait különböző groteszk festmények díszítik, amelyeknek azonban nem az a célja, hogy az üvegpalotát szebbé tegyék, hanem az, hogy esetleges légitámadások esetén a repülőgépek figyelmét magukra vonják és így az épület elkerülheti a bombázást.

A német légiflotta hat napig tartó repülőversenyén 154 darab duplafedelű repülőgép vesz részt.

* Aranyérnől és az ezzel járó bédugulás, végbélrepedés, kelés, terhes vizeleti inger, májduzzadás, derékfájás, mellszorulás, szívdobogás és szédülési rohamok esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata csakhamar kellemes megkönnyebbülést eredményez. A belső bajok orvosai az igen enyhe hatású Ferenc József vizet gyakran mindennapi használatra, reggel és este egy-egy fél poháryi mennyiségben rendelik.

A világ legnagyobb hajójának jéghegyek állták útját. Párizsból jelntik: Az új francia óriáshajónak, a „Normandie”-nak első útján nem sikerült elhódítani az óceán „Kék szalagját” a Brementől. A Normandie az első három nap 30 csomó óránkénti sebességgel haladt. A negyedik napon jéghegyek állták útját s kénytelen volt a 100 mérfölddel hosszabb déli utat választani.

A szerelmi civakodás tragikus vége. Tg.-Săuceș. Saját tud. A Treiscaune megyei Dalnic községben megdőbentő szerelmi dráma történt. Már András 20 éves szolgáló egyhelyen laktak és már hosszabb idő óta szerették egymást. Az idősebb leány megmondottabb volt a fiatal legénynél s emiatt napirenden voltak a veszekedések, melyeket a fiú nagyon tragikusan fogott fel. Egy újabb összejövetel miatt már-már szakítás előtt álltak s valószínűleg ez keresette el a legényt annyira, hogy valahonnan egy katonai karabélyt szerzett, lefűrészelte annak tusát s kabátja alá rejtve, megleste az istállóban foglalatoskodó leányt, akit közvetlen közelről szíven lött. Borzalmas tette után hátrament a kertbe, lefeküdt az egyik szalmakazal alá, szájába vette a fegyvert és elhuzta a ravaszt. A házbellek csak később találták meg a hulláikat. Már András fejét valóságos darabokra tépte a fegyverzolyó.

Amikor a dohánytőzsdések kersethez juthatnak — volna. Timișoara. Saját tud. Pénteken járt le a lakbérszerződés beújításának határideje. A dohánytőzsdések közül többen a beújítással kapcsolatban nagyobb forgalmat reméltek elérhetni. Ugy gondolták, hogy sokan az ugynevezett állami blankettákra készítik el a beadványokat — ezeknek a blankettáknak az áraban ugyanis bennefoglaltatik a bélyegköltség. Voltak olyan dohánytőzsdések is, akik előzékenységből a vevő kezére jártak a beadvány elkészítésében. Csakhogy végeredményben — elfogyott az állami blanketta. A kincstár, úgy látszik, inkább azt szorgalmazta, hogy a beadvók készpénzben adják le a bélyegilletéket és így a monopólium már egész héten át nem adott ki — ismételt kérések ellenére sem — bélyeges blankettákat a dohánytőzsdéseknek. Pedig a készpénzben való lerováskedvezőtlenebb a felekre nézve. Minden egyes lakó után tizennyolc lejfel többé kerül. Egyebek között külön „nyilatkozattal” kérni kell a pénzben való lefizetés engedélyét s a nyilatkozatot külön felül kell bélyegezni.

Belföldi sporteredmények

Nemzetközi mérkőzések:

Jimbolea: Slova (Nagykikinda)—ZsSE 2:1 (2:1).

Liga selejtezőmérkőzések:

Timișoara: Banatul—LMTE 3:0 (3:0). Góllövők: Becker, Kaprai, Scarte.

Craiova: Crain Jovan—Minerul 3:2 (3:1).

Odorheiu: Mihai Viteazul—Hargita 3:1 (2:0).

Kerületi bajnokságért:

Timișoara: Freidorf—Unirea 4:2 (3:1).

Barátságos mérkőzések:

Oradea: Crișana—CFR 3:1 (3:1). Az 5 tartalékkal kiálló Crișana csak az első félidőben bírta. Góllövők: Dalos, Lakatos és Macovei illetve Kovács.

Brad: CAO (NAC)—Micul 3:2 (3:1). A tartalékos zöld-fehérek mindhárom gólját Rónai lőtte.

Salonta: Crișana komb.—NSC 3:0 (1:0). Góllövők: Buka, Rusznyák és Onaca. Az NSC végig fölényben játszott, de gyenge kapusa miatt vesztett.

Cluj: Romania—Sticla (Dicio) 1:0 (1:0). Góllövő Pop. — Szombaton Sticla—Nepoca 3:0 (1:0).

Tg.-Mureș: Universitatea—Mures 1:0 (0:0). Góllövő: Vidrisan.

București: București ifj. vál.—Timișoarai ifj. vál. 4:2 (3:1).

Arad: Glória—Paringul 4:1 (3:1). Unirea—Sparta 3:1 (0:0).

Timișoara: TMTE—Rapid 3:2 (1:1).

Resita: UDR—Fratelia 2:1 (1:0). — Electrica—RMTE 2:2 (2:0).

Uzsoverseny Oradeán keresztül. Vasárnap délelőtt tartották meg az ASO (NSF) közös uszóversenyét a városon keresztül. Győzött: Steinbrecher. 2. Sonnenwirth. 3. Kúdy. 4. Fodor.

SPORT

Jobban is sikerülhetett volna

Döntetlenül végzett az A) csapat Bécs válogatottjával

Előző nap a bécsi iskola fölényesen, féltucat góllal „lépte le” a rosszul összeállított és cserélgető B) válogatottat

Bucurestiből jelentik: Szombaton és vasárnap játszották le a fővárosban a Balkán-olimpia labdarúgó tornájára való kiküldés szempontjából annyira fontos A) és B) válogatottak tréning-mérkőzéseiket. Ellenfél a Bécs válogatottja néven kiálló Admira volt.

Első nap a gyengén összeállított B) csapat egy pillanatig sem volt ellenfele a klasszikus

futballi játzó bécsieknek és katasztrófális vereséget szenvedett. A vasárnapi találkozón az A) együttes azonban nagy átütő erővel és lekesedéssel játszott és döntetlenül végzett.

A két meccs után a román válogatott csapat kialakultnak mondható.

A mérkőzések részletei egyébként a következők:

Bécs válogatott — Románia B) válogatott 6:1 (3:1)

Az ONEF-stadionban 12.000 néző előtt játszották le a mérkőzést Ceureanu bíró vezetésével. Csapatok:

Bécs: Platzer, — Janda, Pavlitsek, — Lebeda, Hummenberger, Urbanek, — Vogel I., Hannemann, Stoiber, Durspekt, Vogel II.

B) válogatott: Creteanu, — Burger, Rosculeț, — Munteanu, Steinbach, Brandabura, — Georgescu, Dobra, Medve, Schwartz, Kocsis.

Ragyogó játékkal kezdenek az osztrákok, míg a B) válogatott nem találja fel magát és kizárólag védekezik. Ez sem megy azonban sokáig, a bécsiek ellenállhatatlannak és a 30-ik

percben megindul a góllövés. A 30-ik percben Hannemann, a 35-ik és 37-ik percben Hummenberger a góllövő. A következő percben gyors lefutásból szerzi a B) csapat egyetlen gólját Georgescu révén.

Szünet után változatlanok a román csapat. Munteanu és Steinbach helyére Krausz és Fănescu kerül. Azonban a csere sem segít. Hannemann, Durspekt és Vogel II. féltucatra szaporítják a gólok számát.

A román csapatból csak Burger és Krausz elégitett ki.

Románia A) válogatott — Bécs válogatott 3:3 (0:0)

Bucuresti, 16.000 néző, bíró Xifando. A szombati balsiker után nem sok reménnyel várják az A) csapat bemutatkozását. Ez azonban rácsúszott a pesszimistákra, amennyiben lelkes játékkal kétszer is vezettek és egy kis szerencsével a győzelmet is könnyen megszerezheték volna.

Románia a következő összeállításban startolt:

Pavlovits, — Suciutulescu, Albu, — Vințila, Juhász, Cuedan, — Bindea, Kovács, Sepi, Bodola, Dobay.

A bécsiek felállítására maradt az előző napi. Szemtelő esőben kezdtek. Változatos és izgalmas játék után góltalanul telt el az első félidő, bár mindkét félnek voltak nagy helyzetei.

A II. félidőben Románia nagy erővel lendül bele és eredményes is. Előbb Dobay, majd a 10-ik percben Sepi lövése ér hálót. 2:0-ás vezetés után kissé leállnak és ez megbosszulja magát. A bécsiek Stoiber két góljával egyenlítettek. 34-ik perc 2:2. Nagy küzdelem indul

meg a győzelemért. Kovács ragyogó, kereszt-labdával szöktesíti Dobayt, a szélső bead és Sepi 10 lépésről óriási gólt lő. Nem soká állhatnak azonban, mert Hannemann befejei az egyenlítő gólt.

A román csapatból a csatársor remekelt, de a védelem is jó volt. Csak a két szélsőfedezet gyenge, bár Suciutelescu is rossz napot fogott ki. A bécsieknél Platzer bravuros védeése aratott általános sikert.

Mérkőzés után nyilatkozott Costel Radulescu, a válogató bizottság egyik tagja:

— Nagyon elégedett vagyok a fiúk teljesítményével. Pechünk volt, győzni kellett volna. A csapat marad az A) együttes, csak a két szélsőfél gyenge, ki kell cserélni. Más különben a csapat tökéletes.

Az A) csapat játékosai Bucurestiben egész héten készülnek a Balkán-olimpiára. Az A) csapat tagjain kívül még Chirou és Bürger és valószínűleg Krausz is ott maradnak.

Oriási meglepetésre

Fischer megelőzte Ficket és Csiket

Az úszóverseny triatlon 100 méteres gyorsúszásában Fischer diadalmazkodott. — Az összetett versenyben Fick lett az első

Budapestről jelentik: Az úszóverseny triatlon második és harmadik száma nem sok sikert hozott a magyar színeknek. 100 yardon ugyanis Fick, 100 méteren pedig Fischer győzött. Az összetett pontversenyben is — elsőnap szenszáción győzelme ellenére — Fick és Fischer mögé szorult Csik. Részletes eredmények a következők:

A 100 yardos gyorsúszásban a három világlétszisz találkozásából az amerikai világrekorder Peter Fick került ki győztesen 52.8 mp-es idővel. Második a brémai Fischer lett, harmadik Csik Ferenc. Idejük 53.8 mp.

Vasárnap került sor a 100 m-es gyorsúszásra, amelyet — mint ismeretes — az első versenyen Csik nyert meg. Most azonban ördöklő hajsza után a legnagyobb meglepetésre Fischer győzött 58.4 mp-el. 2. Peter Fick 58.6 mp., 3. Csik 59 mp.

A három verseny összesített pontversenyében győzött Peter Fick 11 ponttal, 2. Hellmuth Fischer 9 ponttal, 3. Csik 7 ponttal.

Egészséges, bő gabonatermés

ARZOPOL

száraz-pácoló szer

használatával nélkül elképzelhetetlen.

Többlettermés!

Egészséges magvak!

Mérsékelt ár!

Gyártja: Moskovits Ipartelepek Rt. Oradea

Kapható

Andrény: Károly és Fiai Rt., Oradea.

B) csoport

A CAC (KAC) legyőzte a Ceramicat a kiesési derbin

A Nemzeti Bajnokság A) csoportjában a Balkán-olimpia labdarúgó torna előkészületei miatt szünetelnek a mérkőzések. A B) csoportban azonban — bár már az első helyezettek ismeretesekek — még hátra van néhány mérkőzés. Vasárnap 4 meccset játszottak le. Eredmények:

Sibiu: Soimi—Unirea 3:2 (1:0). Egyenlő ellenfelek.

Timișoara: Ilsa—Rovine Grivita 4:3 (1:0). Góllövő: Löwenfeld (2), Kozma, Herzog, illetve Gorblin, Dragulescu, Barna (öngól).

Bistrita: CAC (KAC—Kerámika 1:0 (1:0). Góllövő az I. félidő 44. percében Brasay. A CAC (KAC) győzelme folytán elkerült az utolsó helyről, tehát a Kerámika jászok osztályozót az Északi Liga győztesével.

Bala-Mare: Tricolor—Olimpia CFR 1:0 (0:0). Góllövő a II. félidő 32. percében Tatár. Ezzel a Tricolor győzelemmel a Staruinta (Törekvés) a harmadik helyre esett vissza.

Féltucat góllal lépte le a Jiul a HTV-t

A Nemzeti Bajnokság B) csoport győztesének minősítő mérkőzése során két meccset bonyolítottak le vasárnap. A Dacia Unirea, amelyik az elmúlt vasárnap 3:0-ra vezetett a HTV ellen, rávert a bucuresti Macabira, míg a Jiul nemvárt nagy gólaránnyal győzte le a sibiui HTV-t. Részletek:

Braila: Dacia Unirea—Macabi 3:1 (2:0). Megérdemelt győzelem. Bíró: J. Iliescu.

Petroeni: Jiul—HTV 6:1 (3:1). Szünetig még tartotta magát a HTV, de szünet után nem bírta megakadályozni a góllápot. Bíró: Gutescu, Góllövő: Vizdec (3), Kozma, Pulik, Galgóczy, illetve Puchlap.

Carei: Victoria—Makkabea (Oradea), alkerületi döntő 2:0 (1:0). Góllövő: Almássy és Stier. Huniade bíró sokat tévedett a Makkabea kárára.

Ujpest a magyar bajnok

Budapestről jelentik: Ujpest a bajnok. Bajnoksága igaz, hogy nem az utolsó fordulóban dönt el, de elméletileg (10:0-as ferencvárosi győzelem esetén) még a Fradi is bajnok lehetett volna. De a derbin az Ujpest igazolta bajnokságát, amelyet most már 2 tiszta ponttal nyert meg. A Somogy kesik, az Attila játszik osztályozót.

A forduló részletes eredményei a következők:

Ujpest—Ferencváros 0:0. Nem esett gól a derbin, de a pompás küzdelem szép befejezése volt a profibajnokságnak. A Ferencváros a támadásban. Ujpest a védekezésben volt kiforrottabb. Szünetig a Ferencváros valamivel többet támadott, de aztán az Ujpest fölénye kétségtelenné vált.

Hungária—Attila 3:1 (2:1). A Hungária csak mehezen győzött. Góllövők: Müller, Cseh (11-esből), Szabó III., illetve Seper.

Kispest—Bocskai 2:1 (2:1). Kispest erőteljesebb csatárjátékának köszönheti a győzelmet. Góllövő: Déri, Serényi, illetve Vágó (11-esből).

III. ker. FC—Phöbus 4:0 (0:0). Az osztályozó réme remek hajrára készítette a kerületieket. Góllövő: Fenyvesi (2), Sárvári, Kármán.

Külföldi sporteredmények

Athén: Sorokság 4:3 (2:2) arányban legyőzte a Balkán-kupára készülő görög válogatott csapatot.

Bécs: A Rapid veretlenül nyerte a bajnokságot. Az utolsó forduló eredményei: Vienna—Austria 2:0 (1:0). Rapid—Wacker 2:0 (2:0), Hakoah—Favoritner SC 1:0 (0:0).

Drammen: A magyar amatőr válogatott Norvégiában második portya mérkőzésén Drammen kerület válogatottjával 2:2 (0:0) arányban döntetlenül végzett.

Olaszország: Az Ambrosiana 4:2 (2:1) arányban kikapott a Laziotól, míg a Juventus 1:0 (0:0)-ra legyőzte a Fiorentinát s így a Juventus a bajnok.

Szombathely: Az európai kardvívobajnokság válogatóversenyét Maszlay nyerte, Kabos, Berczelly, Rajcsányi és Gerevich előtt. Kovács Magyarország 1935. évi kardvívobajnoka óriási meglepetésre még a döntőbe sem került be.

KÖZGAZDASÁG

Bérmozgalmak a Bánságban

Timișoara. Saját tud. A vendéglői iparban új kollektívszerződés megkötését célzó tárgyalások indultak meg. A kollektívszerződés június 1-én jár le s azt az alkalmazottak a maga idején fel is mondták. A pincérszakszervezet tulajdonképpen a kollektívszerződés megújítását kívánja azzal, hogy ezentúl minden üzemben fizessék a pincéreknek a forgalom után járó tíz százalékos jutalmat. Kívánják a kávéházi munkabérek egységesítését s a nyolc órás munkaidő betartását. A munkaadók, mint értesülünk, maguk is elismerik, hogy vannak üzemek, ahol a tíz százalékos nem fizetik és hajlandók a régi szerződés határozmányait újra életbe léptetni. A pincérszakszervezetnek ezenfelül azonban az a kívánsága, hogy terjesszék ki a kollektívszerződést a konyhafőnökökre és egyáltalán a segédszemélyzetre is, azonkívül a pincérleányok kiküszöbölését akarják. Több kisebb üzemben foglalkoztatnak még ilyeneket, holott, miként a szakszervezetnél mondják, az utóbbi időben több üzem megszűnt s ennél fogva az addiginél is több pincér áll munka nélkül. Bérmozgalmak indultak meg az asztalosiparban.

A béremelés szükségességére való utalással újraalakított szociáldemokrata szakszervezet az ipari szindikátus elé terjesztette kollektívszerződésre vonatkozó kívánságát. A szerződés-tervezetben csoportvezetőknek 17—20 leies órabért, elsőosztályú segédnek 15—17, másodosztályúnak 12—15, harmadosztályú segédnek és

segédmunkásnak 8—12 leies órabért. Az ipari munkaadók szindikátusának asztalos szakosportja foglalkozott a beadvánnyal és kimondta, hogy június 4-én kezd meg a közös tárgyalásokat.

Az asztalosszakosport egyik iparosvezetője kijelentette, hogy a munkaadók a tervezetet annak eredeti formájában, nem igen fogadják el. A kívánt új bérek harmincegyven százalékos emelést jelentenek s ezt a mai viszonyok mellett nem lehet szerinte megadni. Vannak üzemek, ahol 600—700 leit fizetnek hetenkint, de vannak, amelyekben a heilbér csak 300—400 leit (!)

Az iparosok maguk is helyesnek tartják, hogy a bérek egalizálódjanak. Vannak a tervezetben végül egyes pontok — mondotta még az iparos —, amelyek bizonyos beleszólást biztosítanak a munkásoknak a munkabecsúrtásba, különösen az esetleges munkaredukció idejére és a munkaközvetítést illetően is. Kívánják, hogy csakis a szociáldemokrata szakszervezet közvetíthesse munkára. Ezek a pontok az iparosvezető szerint az iparosok elvi álláspontjával ellenkeznek. A munkaközvetítést az állami munkaközvetítőre akarják bízni.

Mindenesetre az első közös tárgyaláson fog majd kitűnni, hogy mennyiben lehet az ellentétes álláspontokat összeegyeztetni, illetve, hogy a tárgyalások további menetére milyen kilátások vannak.

Az ország legmodernebb munkáskórházát építik fel Baia-Maren

Sátmar. Saját tud. Jelentettük már, hogy a Társadalombiztosító négy és fél millió leit szavazott meg a baiamarei munkáskórház céljaira, míg a sátmari munkáskórház részére egymilliónyolcszáz leit. A bányavidéki munkás-ság a legnagyobb örömmel vette a hírt s a város is segítségére sietett a tervnek, amennyiben három helyen is ingyen telket jelölt a kórház részére, de kilátásba helyezte, hogy az építkezéshez szükséges többszáz köbméter természetesen díjmentesen bocsájtja a Társadalombiztosító vezetőségének a rendelkezésére.

Kérdést intéztünk Pával Györgyhöz, a sátmari Társadalombiztosító igazgatójához, aki a következőket mondotta:

— A város három helyen is ajánlott ingyen telket, azonban nem hiszem, hogy azok megfeleljenek. Például a Zazar partján a régi disznóvásártérből három holdnyi területet igényel, de tekintettel arra, hogy a timárnegyed itt van, nem hiszem, hogy elfogadható. Valószínű, hogy pénzért szerezzük be a megfelelő telket s akkor a liget közelében választunk. A telekvásárlás nem fog nagy nehézségekbe ütközni, mivel a Phönix vegyigár azt a kedvező ajánlatot tette, hogy a vételárhoz egyharmadrésszel hozzájárul. Ezzel szemben kikötötte, hogy a telken egy hat-vagy hétszobás kórház-pavillont épít a saját költségén, amelyet tisztviselői és munkásai részére szeretne fenntartani. Az építkezéshez — négy és fél milliónk van. — a bányakincstár szintén hozzájárul, úgyszintén a Somesana, a Ganz villamosmű, a város és az összes nagyobb üzemek és természetesen a Phönix. Így aztán lehetségessé válik, hogy Baia-Maren az ország legmodernebb munkáskórházát építsük fel.

— A kórház terveiről? Száz ágyasra tervezük s tekintettel arra, hogy átlagosan naponta 40—50 beteg van, nemtagokat is felvesszünk kezelésre jutányos áron.

A sátmari munkáskórház részére is kitűntek egymilliónyolcszáz leit. Erre vonatkozóan Pával igazgató a következőket mondotta:

— A sátmari építkezés is rövidesen meg-

kezdődik. A központ ügy intézkedett, hogy gyógyszerterápiát és orvosi rendelőket építsünk. Mi egyemeletes épületet szeretnénk emelni. A földszinten lenne az orvosi rendelő és gyógyszerterápiát, míg az emeleten az adminisztráció. Baia-Mareról Sátmarra jön az építészeti bizottság s akkor minden tisztázódik.

Eddig szól a sátmari kerület igazgatójának nyilatkozata s abból kiviláglik, hogy Pával igazgató végre gyökeresen akarja megoldani a társadalombiztosítás építkezési kérdéseit.

Piaci és községi árak:

A Ba urești Értéktársaság árfolyamai: Párizs 6.60—6.90, Zürich 32.55—33.40, London 480—490, New York 98—112, Brüsszel 20—23, Milánó 8.25—8.80, Madrid 13.60—14, Amsterdam 67—69, Berlin 39.50—41.50, Bécs 23—24, Szófia 0.90—1.20, Prága 4—4.50, Varsó 18.80—19.50, Belgrád 2.20—2.50, Budapest 24—27, Athén 0.80—1.10.

Papírok: Stabilizációs 63, beruházási 60 egyenlő — egyenlő, kisajátítási 40—40.30, București városi (5 százalék) 46—46 egyenlő, adó — adó 29, Nemzeti Bank 5000, Banca Romaneasca 323, Credit Industria 560—575, Letea 705—715, Resita 582—583, „Steana” 480, Credit Minier 373.

Galati terményárak: (vagontétel): búza 40—44 ezer, árpa 20—21 ezer, zab 30.500—32.000, rozs 29.000, tengeri 20.750, közönséges bab 23.000, könnyű bab 26 ezer, tökmag 56 ezer leit.

Oradeai Árutőzsde: búza 410, árpa 260, rozs 340, zab 320, tengeri 270, nullás liszt 680, négyes liszt 620, korpá 240, tökmag 510, napraforgómag 260 leit.

Oradeai magánforgalom: búza 400—410, árpa 270—300, rozs 370, zab 300—310, tengeri 280—290, korpá 215—250, nullás liszt 670—680, négyes liszt 630—640, fehérbab 270—280, tarka bab 220—230.

Timișoarai piac. Búza 400—405, árpa 290, zab 310, tengeri 235, újrepe 510—520, tökmag 515 leit.

Piaci árak Brașovban. Saját tud. Terményárak nagyban: búza 100 kg. 420—480, rozs 340—380, sörárpa 270—280, takarmányárpa 250—270, zab 280—320, tengeri 240—270, lencse 600—800, fehér bab 350—450, burgonya 80—120 leit. — Takarmányárak: Préselt széna 160—170, laza széna 120—130, szalma 60—70, korpá 240—250 leit. Elő állatok: export ökör kg. 9—12, sertés kg. 18—21, igás ökör db 4—6 ezer, 16 db 3—7 ezer, luxus 16 dr 10—16 ezer leit.

Soha nem létezett olcsó uzsonna rendszer ASZODI-nál, Sas-palota. Egy adag szalámi zsemelével 2 leit. Zsemle vajjal, szalámmal 3 leit. Zsemle vajjal 2 leit. Vajjal és mézzel 3 leit. Zsemle vajjal, ringlivel 4.50 leit. Vajjal és szardíniával 5 leit. Zsemle korózzal 3 leit. Uzsonna-kóstolóra meghívom. ASZODI, Sas-palota.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 leit, vastagabb betűvel 8 leit. Legkisebb apróhirdetés ára 30 leit. (Az állatkeresőknek 33 százalékos kedvezmény), Cim a kiadóban 10 leit.

Adás-vétel

Gyermekköcsi mély, nickelvazas, eladó. Oradea, Strada Simeon Stefan No. 24.

Keresek

azonnalra kétszobás, száraz napos lakást, lehetőleg kertes udvarban. Cimeket armezjelöléssel kiadókba kérek.

Saját termésű

óborok leszállított árban, Tarcza György: Az Árpádház Szentjei remekmű eladó. Oradea, Str. Pasteur 75.

Két hegedű

háromnegyedes tokkal, perzsaszőnyeg (ágy elé való) fehér selyem első áldozó vagy bérmaruha olcsón eladó. Oradea, Str. Alexandri 21.

Használt kerékpár

eladó. Oradea, Strada Hasdeu No. 11.

Selyempinos kutya

egyéves, olcsón eladó. Cim: Oradea, Strada Pasteur No. 13.

Alkalmazás

Jó házból

való fia borbély tanulóknak fejtetetik. Schmalzer, Oradea, Strada Cruci No. 9.

Háztartásban

teljesen jártas, intelligens asszony, vidékre vagy parochiára állást keres. Rád Farkasné, Oradea, Str. Ingust 20.

Főzni tudó mindenes

keresek jó bizonyítvánnyal. Str. Pával 17.

Egy középkorú

mindenes főzőnőt, éves bizonyítvánnyal azonnalra vagy 15 ére keresek. Ciorogariu püspök-utca 30. szám.

Lakás

Gyermektelen

tisztviselő keres egy-szobás, előszobás, esetleg két kis szobás lakást. Cimeket a kiadóba kérek.

Három szoba,

előszoba fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló modern lakás aug. 1-re kiadó. Oradea, Str. Aurel Vlaicu 31-a.

2 szobás

lakás folyosóval azonnal kiadó. Str. Episcopul Ciorogariu No. 41. Oradea.

Kiadó

két szobából, előszobából álló utcai lakás, amely orvosi rendelőnek, vagy garzon lakásnak igen alkalmas. Oradea, Rimanóczy-u. 2. I. emelet.

Különféle

Találtatott

21-én a gyorsvonat III. osztályán egy női kabát. Igazolt tulajdonosa átveheti. Cim a kiadóban.

Oktatás

Zenker Margitnál

újabb szabásati és varrótanfolyam kezdődik június 1-én. Parcul Carmen Sylva No. 2.

Ribbentrop,

aki a június 4-én kezdődő német—angol filmtárgyalásokon Németországot fogja képviselni.